Yarım Ay
15 krş.
No 103
1 Haziran 1939

◆YARIM AY◆

15 Günde Bir Çıkar Edebî - ilmî - ictimaî Mecmuadır.

İdare Merkezi: İstanbul, Sirkeci Ebussuud Caddesi No. 1-3

RESİMLİ AY MATBAASI T. L. ŞİRKETİ.

Abonman Şartı: Türkiye için { 6 Aylığı: 175 Kr. / 12 „ 350 Kr. Ecnebî için { Yıllığı 1 İngiliz Lirası

Telefon: **23607** *Telgraf adresi:* **Resimliay** *Posta Kutusu:* **629**

Rica: 1) İdare işlerine ait muhaberelerin; Resimli Ay Matbaası T. L. Şirketi İdare Müdürlüğü
Yazı „ „ „ : „ „ „ Yazı „
Bilmece „ „ „ : „ „ „ Bilmece Memurluğu
adreslerine yazılması.

2) Bilmece zarflarına 6 kuruşluk pul yapıştırmağa lüzum yoktur; bunların zarflarını açık gönderiniz, o zaman yalnız 1 kuruşla gelir.

Halka, sıhhati ile alâkadar olmasın öğütleyen, hastalıklara karşı alınacak ilk tedbirleri öğreten (Lokman Hekim) adlı güzel bir aylık mecmua neşreden:

Dahilîye Mutehassısı *Dr. Hafız Cemal* LOKMAN HEKİM

Pazardan başka günlerde öğleden sonra saat (2½ tan 6 ya) kadar İstanbulda Divanyolunda 104) numaralı hususî kabinesinde hastalarını kabul eder. Salı, cumartesi günleri sabah saat (9½ - 12)ye kadar hakikî fıkaraya bakar. Kışlık Telefon: 21044 Muayenehane ve ev telefonu 22398.

Okuyucularımıza sayın doktoru ve değerli mecmuasını tavsiye ederiz.

A N A

Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından neşrolunur en mükemmel ve en faydalı bir aile mecmuasıdır. 14 üncü sayısı çıktı. Behemhal alınız ve okuyunuz!

Öğretmenler İçin

DERS NOTLARI

ve

Talebeyi Görme Araştırma

DEFTERİ

30 - 40 - 50 - 60 - 70 - 80

Talebelik

Olarak, yeni ders taksimatına ve müfredat programlarına uygun olarak tertip edilmiştir.

Resimli Av Matbaasından arayınız!..

ÇOCUK

140 ıncı Sayısı Çıktı:

İlk ve Orta okul öğrencileri için, Ankarada Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi tarafından çıkarılan haftalık mecmuadır. Öğretmenler tarafından takdir olunan; çocuklar tarafından pek çok sevilen bu faydalı dergiyi yavrularınıza alınız!..

(Çocuk) tatil aylarında da intişar edecektir. Şimdiden (Tatil Abonesi) ne kaydolunuz. Tatil abonesi 18 sayı için yalnız 72 kuruştur.

2 inci Tab'ı.

YENİ ÇIKTI

RIZA TEVFİK

HAYATI ve ESERLERİ

Adlı eseri Resimli Ay Matbaasından arayınız 60 Kuruştur.

15 Günden 15 Güne :

DURMAK İŞTİYAKI

Yazan : NURULLAH ATAÇ

Keziban'a Mektup

Sana mektup yazmıyalı kimbilir kaç yıl oldu! Fakat belki bir günüm bile o hevesi duymadan geçmedi. Biliyorum ki bütün yazdıklarım darmadağın, bir "Psychanalyse'ci tabibin karşısındaki itiraflar kadar darmadağın şeylerdir; başka türlüsü elimden gelmiyeceği için midir nedir? Yazılarımın öyle olmasını da istiyorum. Fakat üzerine senin adını koymadığım yazılarda, ne de olsa, yine bir mevzua bağlanıyor, kendimi istediğim kadar bırakamıyorum. Oalarda, bütün san'atsızlıklarına rağmen bir tasannuğ, bütün perişanlıklarına rağmen bir zoraki intizam hevesi hissediyorum.

Bunca zamandır yazılar yazdım; adımı işitenler, beni belki büsbütün de kıymetsiz bulmıyanlar oldu. Benimle alay edenlerden, bana bir hiç diye bakanlardan değil, ötekilerden, bana muhabbet, sözlerime alâka gösterenlerden korkuyorum, Keziban. Ya ben gerçekten bir hiç isem, bunu onlar da, o birkaç kişi de anlayınca ne olacak? Hiç şüphesiz ki iç'erinde bana karşı bir nefret, hattâ bundan da müthiş birşey olan bir istihfaf belirecek. Kendilerini aldattığımı sanacaklar ve beni beğendikleri günleri hatırladıkça, kendi kendilerinden utanacakları için beni ancak iğrenerek düşünecekler. . . Hayır, onları aldatmak istemiyorum, olduğum gibi gözükmek istiyorum. Kabil mi? İnsan kendini olduğu gibi değil, ancak zannettiği gibi göstermeğe çalışabilir. Onları aldatıyorsam bu, kendi kendimi de aldatarak oluyor. Zannettiğim gibi değil, sadece olduğum gibi gözükebildiğim zaman, yani onlar bende umdukları şeylerin bulunmadığını öğrendikleri zaman, bilsinler ki ben de onlar da kendi kendimden utanacak, kendi kendimden iğreneceğim.

Bunca zamandır yazılar yazdım, Keziban; bunların içinde yıllar geçip ben öldükten sonra da okunmağa lâyık olacakları varsa, yani beni sevenleri de, kendi kendimi de büsbütün aldatmamışsam, öyle zannediyorum ki bu parçalar ancak sana yazdığım mektuplarda bulunabilecektir. Bu mektuplarda gönlümü ve düşüncemi duyduğum gibi, çıplak olarak göstermeğe çalıştım. . . Belki de çok yanılıyorum; belki de benim en tasannuğlu, kendimi en az bildiren yazılarım bunlardır. Olabilir. Samimiyete ermek herkesin kârı değildir ve çok kimseler asıl samimî olduklarını, üzerlerinden bütün örtüleri attıklarını zannettikleri zaman kendilerinden uzaklaşmışlar, özlerini perdeler altında boğmuşlardır. Edebiyat, edebiyat. . . Samimiyet de, kelimenin en kötü manasile bir edebiyat değil midir?

Bir gün sana mütemadiyen değişmek arzusunda olduğumu söylemiştim. O zamanlar fikir Don Juan'lığını, yani bir gün bir hakikatin, ertesi gün öteki hukikatin zevkini tatmağa çalışmayı iyi ve mümkün bir şey sanıyordum. Artık yoruldum, Keziban. . . Yorulmak değil, asıl zevkin, asıl tadın bir hakikatte durmak olduğunu anladım. Hiçbir hakikatte duramadım, yani hiçbiri gönlümü kavrıyamadı, yakamadı. Belki de, bu kavranacak, yakılacak bir gönlüm olmadığı içindir. Hakikatler kendilerini öyle herkese değil, ancak lâyık olanlara teslim eder. Gözleri, sevgililerinden başka hiçbir kadını görmiyen, her güzelliği onda bulan âşıklar varmış. . . Güzellik sevgilide değildir Keziban, bizim içimizdedir. Toboso'lu Dulcinée'nin çirkin olduğunu bildiğimiz yüzünde, Don Quijote, kendi gönlündeki, kendi hayâlindeki bütün güzellikleri görürmüş. O, hiçbir Don Juan'ın tadamadığı sükûna varmış. . . Ben de bir hakikate bağlanmak, onun hiçbir yanlışlığını, eksikliğini görmiyecek kadar ona bağlanmak isterdim. Kabil olmıyor, öyle bir hakikatı mütemadiyen hariçte arıyorum; ancak kendi içimde bulabileceğimi bildiğim halde yine dışarıda arıyorum . . Bu, kendi içimde öyle birşeyin bulunmadığı için değil midir?

Durmak iştiyakı. . . Bir hakikate bağlanıp daima onu söylemek, herşeyde onun bir tacellisini görmek iştiyakı. . . İtiraf edeyim bu anda, kendilerini öyle bir hakikate bağlamış, bu uğurda kendilerini feda etmiş insanları kıskanıyorum. Onlar yanıldıkları için bazan gülünç olmuşlar; Toboso'lu Dulcinée'nin yüzünde gerçekten bulunan çirkinlikleri görememiş, o yüzde birçok güzellikler bulunduğunu söyliyerek etraflarındakini hayrete düşürmüş, güldürmüşler. . . Ne çıkar, Keziban? Bizler onlardan daha gülünç değil miyiz? Mütemadiyen arayanlar gülünç değil midir? Ne arıyorlar? Ne kaybetmişler? . . . Hiçbir hakikate bağlanamıyanları, bir gün bulabilecekleri bir hakikat peşinde zannetmek bir hata olur. Oaların bulacakları hiçbir şey yoktur, onlar hiçbir şey kaybetmemişlerdir. . . İnsan ancak gönlündeki hakikati bulur, onların gönlünde hakikat yoktur.

Neler söyledim, Keziban? Kendilerini bir hakikate bağlıyan adamlardan bahsederken hatırıma niçin Don Quijote ile çirkin sevgilisi geldi? Niçin onları Tristan ile İsolde'ye benzetmedim? . . . Demek ki durmak iştiyakından, kendimi bir hakikate bağlıyamadığım için, duyduğum ıstıraptan bahsederken bile o hakikatin bir İsolde gibi güzel olacağına inanamıyorum, onu ancak Toboso'lu Dulcinée gibi tasavvur edebiliyorum. Demek ki hasretini en çok duyduğum anda bile içimde onun için gerçekten bir hürmet yok. . . Öyle bir hakikate hiçbir zaman eremiyeceğim, öyle bir hakikat gönlüme hiçbir zaman giremiyecek de onun için, Keziban.. İşte ben bunun için, "hakikat„ kelimesini hiç bir zaman içimde muayyen birşey bağlıyamayıp daima ancak bir kelime, bir lâfz diye kullanacağımı sezdiğim için, kendi kendimden nefret ediyorum.

KARİKATÜR :

— Yahu şu operatörler niçin bu kadar telâştadırlar?

— Niçin olacak? Cermen kartalının Yugoslav kumrusuna ilânı aşk sahnesini tesbit fırsatını kaçırmak istemiyorlar da ondan.

— Bunun cidden bir fırsat olduğunu zannediyor musun?

— Pek tabiî !.. Kumrular eşlerine çok sadıktırlar. Yugoslav kumrusunun eski aşıklarına ihanet edeceğini hiç ummam !...

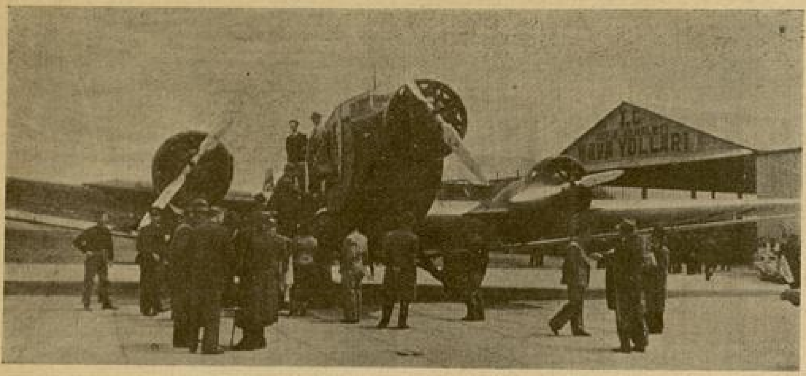

Harekete hazırlanan bir Tayyaremiz

YEŞİLKÖY DEVLET HAVA YOLLARINDA BİR SAAT

●

Yazan : İLYAS TUNCARSLAN

●

Medeniyetin keşifleri ve ihtiraları arasında hiçbiri tayyare kadar sür'atle terakki etmemiştir. Havalarda uçmağa mahsus olan bu vasıta hakikaten terakki sahasında da ileriliyor, İnsanların icad ettiği şeyler arasında sür'at hususunda tayyare ile yarış yapabilecek artık mermilerden başka birşey kalmamıştır.

Tayyarenin bu, harika teşkil eden terakkiyatı, nihayet insanları havalara da hâkim kılmıştır. Hava hâkimiyeti bugün, vesaiti nakliye yerine kaim olmağa başlamıştır.

Herşeyde o'duğu gibi tayyare terekkiyatında da hükûmetimiz hakkile istifade ediyor. Hava yolları bunun en büyük delilidir.

Muhabere ve Münakale Vekâletinin teşekkülünden sonra, hava yollarımız, mükemmel bir teşkilâta ve çok kıymetli elemanlara malik olmuştur. Bununla bihakkin iftihar edebiliriz.

Hava yolları idaresinin sarsılmaz azmi, son sene içinde pek feyizli neticeler verdi. Yeni umum müdürün himmetile idareye, yeni bir veche verilmiş, ve ittihaz olunan isabetli kararlarla, iktisadî hayatımızda yeni ve geniş bir ufuk açılmıştır.

Bugün, tayyareler zaman, ve mesafe mefhumlarını esaslı surette değiştiren inkilâblar yapmıştır. Bunu pek iyi takdir buyuran hükûmetimiz, bazı mühim vilâyetlerimizde olduğu gibi, Yeşilköyde de, büyük mikyasta inşaat kalkınmasına karar verdiğini sevinçle görüyoruz.

Yeşilköyde, şimdilik mütevazi bir binada kurulmuş olan yolcu tayyare istasyonu ile hangarlarını gördükten ve burada yapılan işlere yakından vakıf olduktan sonra, kükûmetimizin havacılık işlerine verdiği ehemmiyet ve gösterdiği yakın alâkayı fiilî yollarda, tahakkuk ettirmek için nasıl sistemli bir surette çalışılmakta olduğunu, burasını görmekle anlayabiliriz.

Bu müessesemizin müdürü olan, değerli ve mütehassıs tayyarecimiz, Bay Abbdullah Bülbülle, mesai arkadaşlarının himmetile, müessesenin devamlı çalışmalardan sonra alınması tabiî bulunan faaliyeti, her gün semerelerini arttırmaktadır.

Bay Abdullah beni, vazife başında bulunan arkadaşlarile tanıştırdı. Bunların kimisi, tayyarelerin etrafında, kimisi de, telsiz telgraf başında muhtelif teknik işleri etüdle meşguldüler. Bu arkadaşların hepsi, işlerini bir ideal olarak benimsemişler, ona göre çalışıyorlardı. Bitmez tükenmez bir enerjile bu işler üzerinde bilfiil uğraşan müdür Abdullah, yakında başlayacak olan yeni seferler hakkında da izahat verdi.

O dakikada anladım ki Devlet hava yolları idaresi, elâmanlarile verimleri şimdiden alınmağa başlanan ağır, yorucu teknik mesâi ile havacılığımızın istikbali için atılmış en sağlam temellerden biridir. Müessesenin bina ve teferruatile tayyarelerimiz hakkında bu yazımızdaki fotoğraflardan bir fikir edinmek kabildir. Onun için zahirî görüşlerimi bırakarak öğrendiklerimi kaydedeceğim.

Cumhuriyet hükûmetinin, yarattığı en genç ve modern bir idaresi olan Devlet hava yolları, Millî Müdafaa Vekâletine bağlı olmak üzere 1933 senesi haziranında kurulmuştur. Gayesi; evvelâ yurdumuz içindeki iktisaden yükselmiş şehirleri, biribirine bağlamak, sonra da komşu memleketlere hava yollarile ulaşmaktır. Bu idare iki sene sonra, Nafia Vekâletine bağlanmıştır.

Gerek iç, ve gerekse, komşu memleketlere yapılacak seferler için en mükemmel evsafı haiz yolcu tayyareleri alınmıştır. Gerek hava istasyonları ve gerekse tayyareler kuvvetli telsizlerle techiz edilmiştir. Pilot ve telsiz makinistlerin bir kısmı Avrupaya gönderilmiş, meslekî bilgi ve görgüleri arttırılarak bugünkü mütekâmil şeklini almıştır. Hattın açılışındanberi işletilmekte olan (Ankara - İstanbul) seferlerine ilâveten (Ankara - Adana ve İstanbul - İzmir) hava yolları da açılmıştır. Ve geniş bir proğramla işe girişilmiştir. Yakında (İzmir - Adana - Diyarbakır) hatlarından başka Samsun seferleri de açılacaktır. Buradaki meydanın da tanzimine başlanmıştır. Önümüzdeki sene içinde komşu devletlere de hava yolu ile gidip geleceğiz. Yalnız, birkaç satırla anahatlarını hulâsa ediverdiğim bu programın havacılığımız ve iktisadiyatımız için ne hayatî mevzuları ihtiva ettiğini muhterem okuyucularımız bittabi takdir buyururlar.

Hangarlardaki tayyarelerimizi de gezerek bahçede, uçuş meydanına karşı oturduk. Beni hava yolları işleri üze-

— Arkası 7 inci sayfada —

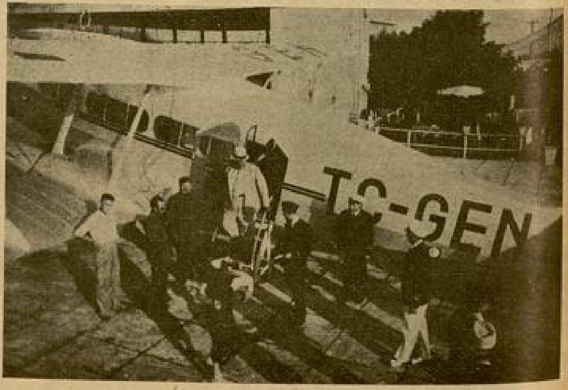

Devlet hava yolları Yeşilköy istasyonuna inen Ankara tayyare yolcuları

TAHRAN SARAYINDAKİ MUHTEŞEM DÜĞÜNDEN GETİRDİĞİM İHTİSASLAR...

Yazan: NİZAMETTİN NAZİF

Hanekin'in onbeş kilometre şarkındaki İrak karakolu önünde, bizi iki gündenberi büyük bir kibarlıkla ığzaz eden Bağdat teşrifatçılarına, bilhassa çok nazik ve zeki bir münevver olan protokol umum direktörü Hüseyin Kadri beye veda edince, dört adım attık. Sınır taşının yanıbaşında duran İran heyeti tarafından selâmlandık. Bu heyet Tahran protokol umum direktörlüğü baş muavini S. E. Hümayüncab, İranın İstanbuldaki eski ataşemilteri ve bedbaht dostum büyük şair Ahmet Haşimin samimî arkadaşı Sertib Sadık han Kobal ve uzun müddet İranın İzmir konsolosluğunda kendisini sevdirmiş olan Akay Mecdî ile genç ve münevver bir asteğmen olan yaver Akayi Feridûn Ayrımlû ve daha birçok genç diplomatlarla subaylardan mürekkepti. Hümayüncab arkadaşlarını, fevkalâde Türk delegasyonu reisi Rana Tarhana takdim ettikten sonra, bizi karşılamağa çıkan İran bölüğü teftiş edildi. Bu sırada kardeş milletin mesut gününde Şahinşah hazretlerini Türk ordusu namına selâmlamağa memur bölüğümüz, İran bölüğünün karşısında mevki almıştı. Dost İrakın güzide kralı Gaziyülevvel'in feci ölümünden doğan matem devam ettiği için, İraktan geçerken bayrağımızı açmamış ve muzika çalmamıştık. Şimdi muhafız alayımızın şerefli bayrağı Ankarada trene bindirildiği andanberi saklı durduğu kırmızı sahtiyan kılıfından ilk defa olarak çıkarılmış bulunuyordu.

İki keskin kumanda işitildi.

İran bölüğünün önünde dimdik duran genç binbaşı kılıcını sıyırdı. Bunu bizim bölüğe kumanda eden Yarbay'ın emirleri takibetti. O anda sınır taşlarına hâkim tepeden de iki sert kumanda geldi. Baktım: Hudut karakolundaki İrak mangasının da süngü takıp selâma durduğunu gördüm. Dünyanın bu ılık ovasında, şimdi her halkası ancak bir asırda örülebilecek bir dostluk zinciriyle, bir daha ayrılmasına imkân tasavvur edilemiyecek bir kudretle biribirine bağlanmış üç asil milletin üniforması biribini selâmlıyordu.

Veliaht ve Nişanlısı

Aynı asil emellerle, aynı hayırhah arzuların temizlediği gözlerle biribirine bakan bu üç müttefik kıt'anın aynı temiz duygularla çarpan kalbleri arasında İran fanfarından fışkıran İstiklâl marşımızı dinledik. Bunu,bizim fanfarın İran marşını çalması takibetti.

İranlı binbaşı tekrar iki sert kumanda verdi. İran bölüğü yürüyüş nizamına geçti. Bizim Yarbay haykırdı:

— Mangalarla sağa çarh... marş! ileri... marş!

Ve İran bayrağı misafiri olan bayrağımıza Hüsreviye doğru yol gösterdi. Otomobillere bindik. Artık İranın kahraman imparatoru S. M. Şahinşah Pehlevinin has misafirlerinden olmuştuk.

İşte o andan itibaren pafta pafta açılan İran vatanı, o dakikaya kadar bu büyük memlektin benim için ne muazzam bir meçhul kalmış olduğunu adım adım gösterdi. Yeni ve çok vaitli bir büyük tarih devrinin medenî âlemde hayranlıklar uyandıran mucizesi önümde perde perde açıldı.

Şimdi kırk gün devam eden bir seyahattan sonra kafamı ellerim arasına alınca, ulaştığım netice şudur:

Yeni İranı kuran büyük insan yalnız « asil » larla uğraşmamış, her esası tatbik mevkiine koyunca onun en hurda teferruatını da mükemmel yaptırmış. İrak - İran hududundaki taşların şekli,

S. M. Şahinşah Pehlevî ile Mısır Kraliçesi Nazlı

İran Veliahdı ve Prenses Fevziye

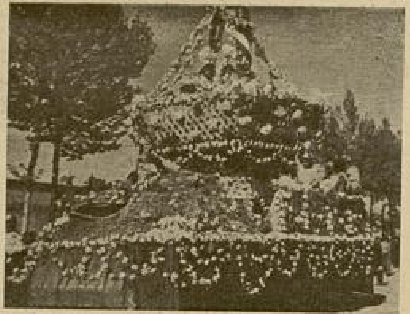

Belliydi ki düğün, bir saray düğünü değil: Bu, bir memleket düğünü. Belliydi ki bu millet imparatorunun oğlunu ve Veliahdını değil, çok sevilen bir asil çocuğunu evlendiriyor.

Hüsrevîde göze çarptığı anda nasıl bir memlektin kilidini açtığını derhal izah eden o muhteşem gümrük teşkilâtı, dümdüz yollar, şoselerin virajları kenarındaki korkuluklar, Hazerdeki karahavyar, Kirmanşah'daki petrol, İsfahandaki halıcının veya sadefçinin eserleri, Tahran caddelerinin asfaltı, Avrupada en dikkatli saray olarak gösterilen o Londranın meşhur Bukingam palasındaki teşrifatçılara parmak ısırtacak derecede bir nezaket ve intizam kaynağı olan saraylar, kuruluşunda ve kuvvetlenişinde sezilen süratle İrandaki Avrupa ataşemilterlerini hayrete sevkeden ordu, yerli mallar sergisindeki mamulâtiyle inkişafının yüksek derecesini gördüğümüz endüstri hep ve yalnız onun eseridir.

Hüsrevînin göze çarptığı anda doğan müsbet tesiri Aşkâbad, Kermanşah, Hamedan ve Kazvîn'i geçince düşmiyor, azalmıyor, artıyor.

İrak hududundan sonra Elvend, Esedâbâd üzerinde ve Akdağ kenarından geçtikçe zemin, deniz sathından nasıl binlerce metre yükseliyorsa, Kazvini, Gereç'i geçip Tahrana ulaşınca İran sevgisi içinizde fazlalaşıyor ve Rıza Şahın yüksek eserine karşı duyduğunuz hayranlık Demavend'in irtifaına ulaşıyor.

... Demavend

Tahrana garbinden, şimalinden ve kısmen cenubundan fon yapan Alburz sıradağlarının en yalçın tepesi olan bu Demavend yanında İranın herhangi bir dağı çocuk kalırsa, eski tarihten fışkıran bütün İran büyükleri yanında da Rıza Şah mutlaka böyle yüksek bir endamla görülecektir.

Düne kadar seyyahların, garp ve şark gazetecilerinin, poletikacıların ve coğrafyanın bize bildirdiği bütün menfî hakikatlar İrandan uzaklaştırılmıştır. Akşam, güneş batarken, Alburz'un karlı tepelerini yalıyarak inen sislerle yarı örtülü ilk damlarını gördüğüm anda Tahran bu kanaati bir kat daha kuvvetlendirdi. Geniş caddeler bütün karakterini asfalttan ve betondan almağa azmetmiş bir modern şehrin caddeleri bayraklar, taklar ve avizelerle donatılmış caddeler.

Tak deyip geçmeyiniz. Bunların herbiri on binlerce liraya çıkar mıydı bilmem.

Her tarafta mızraklı Dârâ'ların, üç atlı, beş atlı zafer arabalarını süren cengâverlerin, heykelleri...

Kleopatralar, isfenksler, efsanenin o meşhur kanatlı İran boğaları...

Belliydi ki bu düğün, bir saray düğünü değil. Bu bir memleket düğünü. Belliydi ki bu millet imparatorunun oğlunu ve Veliahdını değil, çok sevilen bir asîl çocuğunu evlendiriyor. Ve Tahrana ulaşınca anladım ki Melike Nazlı, kızı Fevziye'yi bu Veliahda yalnız bir yakışıklı şark prensi olduğu için değil, biraz da muasır dünyada en medenî cehdi göstermiş olan bir büyük insanın oğlu olduğu için vermiştir.

Mısır Hanedanın bu izdivaca bu derece ehemmiyet vermesinde, iki genç gönlün biribirine duyduğu ateşli yakınlık kadar kudretli bir iradeye, azme karşı duyduğu sevginin de tesiri var.

Bunu Gülistan sarayında verilen ziyafet ve balolarda yakından sezdim. Prenses Fevziye, saadetini saklıyamıyordu. Bol kirpikli, Portsait açıklarından alınmış iki damla Akdeniz suyu gibi parlak yeşil gözlerindeki pırıltıyla, ve genç kızlığın bütün sihrini göze vuran dudaklarındaki masum gülümsemeyle, biribirinden kıymetli pırlanta biziklerle süslü kolunu Veliahdın sırmalı üniformasına ekleyişile Mısır melikesi haşmetlû Nazlının büyük kızı en muvaffak bestgârın san'atı üstünde bir ahenkle bunu duyuyordu.

Sahneyi şöyle bir düşününüz:

Taht salonu.

Duvarlar, eski İran şahlarından meşhur Nadir hanın Hindistanı zaptedip Ekber şahdan aldığı hazinelerle dolu.

Karşıda Babür şah evlâtlarının harikulâde kıymetli bir eser olan büyük ve mürassa tahtı:

Mısır Melikesi Nazlı mabeyincileri refakatinde Gülüstan sarayına giderken...

Tahtı Tavûs

Bunun önünde, imparatorun incili bayrağı ve Pehlevî tahtı. Yanında Veliahd'a mahsus murassa koltuk. Solda, bir vitrini parlatan pırlanta taç.

Büyük salonun tavanından dökülen bol ışık duvarlardaki camekânları dolduran, elmaslı, pırlantalı sayısız eşyadan kıvılcımlar fışkırtıyor ve bunların aynalara vuruşile aynalardan çoğalarak fışkırıp yüzlerce güzel kadının taçlarından, gerdanlıklarından, küpe, yüzük ve bileziklerden ve gözlerinden çıkan ışıklara katılışı göz kamaştırıyor. Bu kamaşan gözlerle Melike Nazlıya baktım:

Murassa açık mavi hükümdarlık kaftanı içinde ne asîl bir endamı vardı!

Onun tacı bütün taçlardan, onun gerdanlığı bütün gerdanlıklardan daha iyi olmalıydı herhalde... Fakat bunları tetkik edemedim. Yalnız bu güzel insanın kızına ve damadına bakan gözlerindeki dalışı gördüm. Abanoz gibi

برحسب امر اعلیحضرت همایون شاهنشاهی
بمناسبت جشن فرخنده عروسی والاحضرت همایون ولایتعهد
رئیس دربار شاهنشاهی از ___ آقای نظام الدین خلیفه
خواهشمند است که روز شنبه اول اردیبهشت ___ ساعت ___ بعد از ظهر
برای شب نشینی ___ در پیشگاه مبارک در کاخ گلستان حضور بهم رسانند.

Nizamettin'in Davetiyesi

kapkara ve büyük iki kara inciden çok daha gözalıcı olan bu gözlerde rahat bir insan içinin bütün iyi temennileri fışkırıyordu.

Melike Nazlı mı bu gece daha mesuddu, Şehinşah Rıza mı bilmem... fakat biran ikisinin gözleri biribirine baktı: Gülümsediler.

Bu gözlerde ayni mesut hâdisenin sihriyle aktedilmiş bir ittifak vardı. Mısırla İran, bu iki kardeş diyar artık biribirlerinden ayrılamazlar.

Kardeş İranın kıymetli gelini Prenses Fevziye

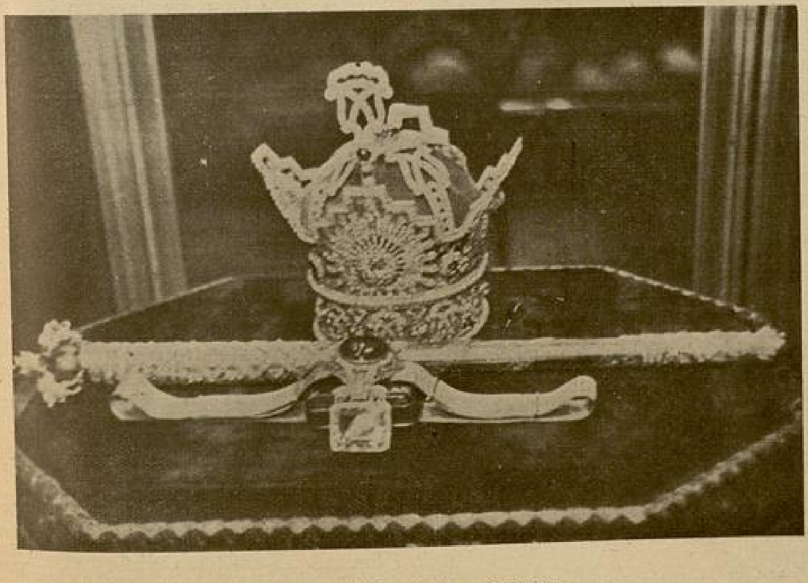
Solda, bir vitrini parlatan pırlanta taç

Yeşilköy Devlet Hava Yollarında Bir Saat

— *Başı Dördüncü Sayfada* —

rinde tenvir etmekten yorulmayan müdür Abdullah, henüz yapılmakta olan asfalt sahanın da, daha bir kilometre genişletileceğini ve modern bir istasyon binasının inşasına başlanmak üzere olduğunu ilâve etti.

Hademe kahvelerimizi getirdi. Akasya kokan tatlı bir bahar havası ve grubu başlayan akşamın kızıl loşluğu içinde gördüklerimin zevk tehassüslerile Bay Abdullaha veda ettim.

ÇIRPINAN SULAR

ROMAN : 13

MÜKERREM KÂMİL SU

Her akşam saçlarının arasına uçuk renkli bir karanfil iliştiren narin, duygulu bir kadın. Sonra kendini yarı yolda bırakıp giden karısının yadigârı kızını dahi " Siyah gülüm „ " Tek gülüm » diye seven baba.. yaşanmış, içli hatıralara bağlı çiçeklere bakarken bu toprakların altında beraber uyuyan anne ile babayı da, sevdiği kadını sevdiği gibi sevmekte olduğunu hissetti. Bu, ona tatlı bir zevk, adeta bir dinlenme veriyordu.

Şimdi o da bu taşlara tutunmak, saadetini onlara duyurmak ihtiyacı içinde idi. O, benim olduktan sonra hayat ucu bucağı bulunmayan bir şenlik yoludur benim için, diye söylenmek, içini onlara da dökmek istiyordu.

Nahide, sanki annesi ile babasının kollarına dayanmış gibi onların mezartaşlarına tutunmuştu. Muhakkak ki, içinden ölülerle konuşuyor, onlara birşeyler söylüyordu. Belki ağlıyordu, fakat omuzları sarsılmıyor, tamamile hareketsiz görünüyordu. Onlarla konuştuğu muhakkak olunca genç adam acaba ne diye titredi. Acaba bir gönül kırıklığından mı bahsediyor? hayatında halâ şikâyet edilecek gizli noktaları mı açığa vuruyor? yoksa, belki de saadetini müjdeliyor? Sermet, bütün bunları tamamile anlayabilmek için birçok şeyler feda edebileceğini kendi kendine itiraf ediyordu.

Halbuki, orada biraz ötede, sonbahar rüzgârlarının hazin uğultularını dinleye dinleye uyuyan annesile babasına gözyaşları içinde bir kadın, ruh dinlenmesi diliyordu. Bir zamanlar onları üzdüğü, ağlattığı, derdlendirdiği için şimdi ne kadar pişman olduğunu söylüyor, af, sadece büyük bir af diliyordu. Şimdi küçük bir kız çocuğundan farkı yoktu. Ruhunu bembeyaz, duygularını tertemiz buluyordu. Birkaç saat sonra hayatının en mühim geçitinden geçecekti. Bu dönüm noktasını ruhunun dinlendirici, şifa verici bir kuvveti olarak tahayyül ediyordu. Bugün başlayacağı yeni hayatı, kendisini, her dertten, hayal sukutlarından, tehlikelerden, yalnızlığın yarattığı sonsuz hücumlardan ve ıstıraplardan kurtaracak sanıyordu. Artık kendi ufkunda da bir saadet ışığının doğmuş olduğunu görmek, onun sıcaklığını varlığında hissetmek sonsuz bir teselli gibi benliğini sarıyordu.

Ses çıkarmadan orada durabildiğine şaşıyordu. Yalnız olsaydı, mutlak, iki aziz ölüsünü saklıyan topraklara kapanacak, istediği gibi ağlayacak, artık mesudum, Ebedî uykunuzu ihlâl edecek betbahtlığım ruhlarınıza bundan böyle uzanmıyacak diye haykıracaktı. Ama, manasız bir çocuk, yaygaracı bir kız gibi görünmekten çekiniyordu. Hem böyle kalpten, gürültüsüz konuşmanın çok daha derin bir manası ve bambaşka bir tadı yok muydu?

Döneceği sırada en mühim şeyi unutmuş gibi tekrar durdu. « Benim için hayatta ondan başka kimse olmıyacak » diye yemin etti.

***

Araba Kayabey mahallesinin eğribüğrü taşları üstünde sarsıla sarsıla ilerliyordu. Kışın bol yağmurları ile sık sık taşan, üstü halâ açık derenin suyu pek azdı. Kirli renkte çakıllar, birikmiş çamur yığınları, yan sokaklardan dökülmüş süprüntüler ve hepsinin üstüne konup kalkan yüzlerce, binlerce sinek o kadar sevdiği şehrin bu semtini ne kadar çirkinleştiriyorlardı. Paşacamiinin önünden geçtiler. Avluda birkaç kişi vardı. Hasır iskemlelere oturmuş, nargile içiyorlardı. Bir tarafta birkaç hasır serili idi. Camiin karşısındaki hanın önüne yine renk renk Demirci, Kayseri ve İsparta halıları açılmıştı. Şadırvanın köpüre köpüre fışkıran sularına baktılar. Ve karşısında tıpkı harekete hazır bir gemi gibi duran belediye binasını görünce heyecanla titremekten kendilerini alamadılar. Birkaç saat sonra orada bütün, dünyaya karşı beraberliklerini ilân edecekler, belki de ebediyen biribirlerinin olacaklardı.

Yeşilli camiinin önüne gelince Nahide bütün hayatiyetini yeniden bulmuş gibi birdenbire canlandı. Sanki ağır bir hastalıktan kurtulmuş, yeniden yaşamağa başlamıştı. Birkaç saniye sonra Âfetin kollarında olacaktı. Arkadaşı : "ne sürpriz, bu ne sürpriz böyle„ diye şaşıracak, Bahri Doğru kimbilir ne şakalar yapacaktı.

Âfete olan büyük sevgisini açığa vurmak ihtiyacı bir anda varlığını kaplamıştı sanki, fakat yüreğinde daima canlı ve ebedî olarak kalacak hislerini ifade etmenin imkânı yoktur. Sadece :

— Âfet, canım, canım Âfet diyebildi. O kadar.

Araba, halkaları pırıl pırıl yanan, iki kanatlı kapının önünde durunca içerde bir hareket oldu. Hemen açılan kapının önünde Emineyi buldular. Nahideyi görür görmez sevinçten çılgına dönen genç kızın sesi, evin havasında çıngır çıngır öttü. Âfet, köşesinde yünden koyu bej bir şala, şarap renkli benekler işliyordu. Eminenin feryadı ile yumakları, iğnesi elinden düştü:

—Emine, ne var, ne oluyor diye? seslenmişti ki, hızla açılan oda kapısından içeriye Nahide girdi. Bir rüzgâr gibi birdenbire odaya dalmış, kendini, arkadaşının kolları arasına atmıştı:

— Nahide, Nahide sen misin?

— Âfet, canım Âfetciğim!

İkisi de ağlıyorlardı.

— Seni bilsen ne kadar özledim Âfet.

— Ya ben, ben de yavrum. Fakat böyle birdenbire ne hoş baskın bu?

— Beklemiyordun değil mi? Hem hiç, hiç beklemiyordum.

Nahide şakacıktan sitem etmeğe kalkmıştı. Beklemek... Birdenbire antrede halâ odaya girme müsaadesini bekliyen Sermet aklına geldi.

— Yalnız değilim Âfet, diye başladı. Arkadaşım da gelebilir mi odana?

Âfet, Sermedi görmeden onunla karşılaşacağını düşündü. Hissikablelvukuları kuvvetli bir kadındı. Derhal gayet mükrim bir ev sahibi rolünü alarak:

"Misafir odasına geçelim„ diye kapıya doğru ilerledi. Sermet şapkası elinde, derin bir saygı ile karısının yeşil gözlü arkadaşını selâmladı. Nahidenin günlerdenberi tahayyül ettiği gibi, Âfet tatlı bir sesle: « Ne sürpriz, ne sürpriz! » diye elini uzattı. Bir bakışta vaziyeti kavramıştı. Hiçbir şey sormadan, olan şeyleri Nahidenin kendiliğinden anlatmasını bekliyerek, neşe ile konuşmağa başladı. Belli etmeden daima Nahidenin hareketlerine dikkat ediyor; o konuşurken sonsuz bir sevgi ile yüzüne dalan Sermedi gözden geçiriyordu.

Emel, Nahidenin yanına oturmuş, durmadan onun ellerini öpüyor, yüzünü okşuyordu.

Emine haber vermek üzere Büroya koşturuldu.

Nahide, mektuplarının hiçbirinde temas etmediği bu hayatî meselenin muhasebesini bir gün arkadaşının karşısında yapacağını düşünmüştü. Nasıl karşılanacaklarından da endişe ediyordu. Fakat Âfet ne kadar kibar davrandı. Bu mühim iş kararlaştırılırken kendisi de varmış ve tasvip etmiş gibi konuşuyordu. Bir zamanlar arkadaşının Sermetle evlenmesini istemiyen, bu bağlanışı en büyük bir felâket olarak telâkki eden kendisi değilmiş gibi davranıyordu. Madem ki olan olmuştu, onların saadetlerine gölge düşürmeğe hakkı yoktu.

Avukat Bahri Doğru haberi alıralmaz eve koştu. İşte o zaman bir âlemdir başladı. Şakalar, nükteler, biribirini takip eden zarif buluşlar... Ev, sanki bayram yerine dönmüştü. Âfetin küçük oğlu Aygün bile meşhur kovboy oyunlarını bırakmış, bahçedeki arkadaşlarını dağıtmıştı.

Bütün bu şenliğe, kahkahalara rağmen iki arkadaş biran evvel yalnız kalmak, uzun uzun konuşmak istiyorlardı. O meşhur bir saniyelik bakışları ile yine eskiden olduğu gibi anlaştılar.

Âfet kocasına proğramlarını bildirdi. Bahri Doğru, Sermedi alıp çıkacak, saat dörtte belediyede buluşacaklardı.

— Yemeğe de gelmiyecek miyiz? diye karısının yüzüne manalı bir şekilde bakarak konuşan avukata Nahide cevap verdi:

— Sermet, Turan Aşevinin yemeklerini özlemiştir, dedi. Bugünlük onun hatırı için evinizin nefis yemeklerinden mahrum kalacaksınız.

Sonra, bu en sevdiği aile fertleri arasında, sevdiği adamın ismini söylemekle ona karşı duyduğu yakınlığı ilân etmiş olduğunu farketti. Birden kıpkırmızı oldu.

Erkekler çıktılar, Âfet, Nahidenin beğendiği yemekleri hazırlaması için Emineye talimat verdi. Emeli odasına, Aygün'ü de bahçeye yolladı. Nihayet, geniş oturma odasında eskiden olduğu gibi karşı karşıya bulunuyorlardı. Yalnız kaldıkları ilk dakikada ikisinde de bir çekingenlik vardı. Biri sormadan öğrenmek istiyor; diğeri mevzuu neresinden ele alacağını tayin edemiyordu. Nihayet genç kadın arkadaşına sordu:

— Halâ bedbaht olacağımız kanaatında mısın Âfet?

O, arkadaşının vehimle ürperdiği belli olan sesine tatlı bir karşılık verdi:

— Şimdi tamamile aksini düşünüyorum.

— Sana yazmadığım için bana gücenmedin ya Âfet?

Sonra bakışlarını yere indirerek çok büyük bir suç itiraf eder gibi:

— İtiraz etmenden korkmuştum, diye ilâve etti.

— Çünkü seviyordun değil mi yavrum?

— Evet Âfet!

— Seven iki kalbin arasına girmek isteyen herkes yaya kalır Nahide. Hayatta hiçbir kuvvet mevcut değildir ki, tam manası ile yekdiğerini seven iki insanı ayırmağa muktedir olabilsin. Ben ne şekilde olursa olsun ancak senin saadetini istiyorum Nahide. Ve şimdi görüyorum ki mesutsun. Seni mesut eden, sana yaşama aşkını aşılayan adamı da, bir öz kardeş gibi benimseyeceğim tabiîdir.

Genç kadın arkadaşının ellerine sarıldı. Bu bembeyaz, güzel, yumuşak ellerin üstüne ılık damlalar düşüyor. Damlalar durmadan biribirini kovalarcasına, dünyanın belki en iyi elleri üstüne dökülüyordu.

— Âfet, benim canım, aziz kardeşim. Şimdi içim rahat etti. Hep yüreğimin üstünde sanki kocaman bir yük taşı vardı. Bu evlenmeyi gayri makul bulduğunu düşündükçe saadetim içime sinmiyordu, belki kalbinden yine eski, menfî duygular gelip geçiyor. Beni müsterih etmiş olmak için belki böyle söylüyorsun. Fakat olsun Âfet, yalan dahi olsa buna ihtiyacım var. Bundan sonra hayatımın üstünde bulut istemiyorum. Sen mesut olacaksınız dersen, bunu Tanrı söyliyormuş gibi kabul edeceğimi ve bu suretle istikbalimin rengini tayin edeceğimi sanıyorum.

Âfet, şefkatle arkadaşının saçlarını okşadı ve:

— Demek çok seviyorsun? diye sordu.

— Ölçemiyeceğim kadar Âfet!

— Nihayet sen de sevdin yavrucuğum. Hem de ilk defa...

— Evet, doğru söyliyorsun. Öteki marazî birşey, bir hastalık, ne bileyim bir sakat hisdi. Yıllarca gideceği yolu arayıp da bulamıyan, dikenlere, çalılara sarılan, uçurumlara kaymak üzere olan bedbaht bir yolcudan farkım yoktu. Amma artık hepsi bitti. Beni, onun lekesiz, büyük sevgisi kurtardı Âfet! Aşka, mucizedir diyenlere inanıyorum. Şimdi tertemiz bir genç kızdan, hiçbir mazi hatırasına sahip olmıyan, duyguları aşınmamış, heyecanları yıpranmamış, varlığına yıpratıcı vicdan azabları takılmamış bir çocukdan farksızım. Hiç kirlenmemiş bir kaynakda yıkanmış, her derdi arkada bırakmış bir insan vaziyetindeyim. Yüreğimi kemiren şüpheler dağıldı. Yaşama arzularım harikulâde bir şekilde canlandılar. İçimi zaman zaman didikleyen isyanlar, kinler, itimadsızlıklar yok oldu. Yaşamak istiyorum Âfet.

Mesudum. Çünki mesudum...

Âfetin dudaklarının arasında yine ince, uzun kızıl ağızlığı vardı. Mavi bir buğu gibi halkalanan dumanlara yine eskiden olduğu gibi uzun kirpiklerinin arasından bakıyordu.

O susunca:

— Hep söyle Nahide, dedi. Günlerce aylarca seni dinlemeğe ihtiyacım var.

— Benim de öyle, diye karşılık verdi. Yıllarca içimde düğümlenip kalan acıları müebbeden öldürmek için herşeyi sana anlatmak istiyorum. Fakat kafamda sanki bir ihtilâl var. Ne söyliyeceğimi, sonra ne söylemek istediğimi tayin edemiyecek kadar perişan olduğumu hissediyorum.

Âfet; — Öyle ise ben sorayım!

Diye arkadaşının gözlerinin içine baktı.

— Nasıl anlaştınız?

— Eğer iki ayrı insan arasında tam manası ile anlaşmanın imkânı varsa, anlaştık sayılır. Ama bu, çok sade oldu.

— Nasıl?

— İstanbula gittiğimin ikinci günü kısa bir mektubunu aldım. "Söyledim, kaçtınız, yazacağım. Ne diyeceksiniz diye soramazsam beni affeder misiniz?„ diye başlıyordu. Üç gün sonra bir ikinci mektubu geldi. Sonra her gün, bazen günde iki defa... Yazılarına öyle alıştırdı ki beni, nihayet bir gün ben de kendi kendime onu sevdiğimi itiraf ettim. "Bir gün çağırmanız ümidine bağlanarak benim için mukadder olan ömrü sürükliyeceğim„ diye yazmıştı. Aylarca ben sustum, o yazdı. Her satırında sanki binbir parça olan yüreği titriyordu. Nihayet inandım ve çağırdım. Kendi kendime onu nasıl karşılıyacağımı, hayatımı bütün çıplaklığı ile ona nasıl anlatacağımı düşünüyordum. O her şeyi bilmeli, birleşecek hayatımızda gizlimiz kalmamalı idi.

Geldiği zaman ellerime kapanarak ağlamağa başladı. Kendimi tutmak istemeden, zaif görüneceğimi, manasızlaşacağımı aklıma bile getirmeden ben de ağladım. Onun mazisini dinlemeğe hacet yoktu. Çünkü nesi varsa, ne yapmış, bu yaşa gelinceye kadar nasıl yaşamışsa hepsini yazmıştı. Şimdi konuşma, anlatma, belki de hesap verme sırası benimdi. Söyledim. Herşeyi, açık ve tam olarak söyledim. Hiç bir taahhüde girişmeden...

Arkası Var.

Meşhur Örkestıra Şefi

Seyirçilerden bir grup

Ankara radyosu spikeri Faruk radyo okuyucularını takdim ediyor

GAZİ TERBİYE ENSTİTÜSÜNÜN BAHAR BAYRAMINDA BİR KAÇ SAAT

Yazan: R. G. ARKIN

Orta tedrisatın öğretmen bakımından yegâne istinatgâhı olan Gazi Terbiye Enstitüsünün bahar bayramı yapacağını duyunca, bu geziye iştirâkten kendimi alamadım.

Akşam üstü eve dönerken mecmuam için edindiğim Malzeme ve duyduğum hazla bu isabetimi tekrarlıyordum.

Otomobil Gazi orman çiftliğine doğru yol alırken etrafı çınlatan,

Kuş sesleri ovalara yayılır,
İnsan bazan hayran olur bayılır.

Yahud da:

Alnımızda bilgilerden bir çelenk,
Nura doğru can atan Türk oğluyuz.

Seslerini duymamak imkânsızdı. Otomobili durdurup kafileye katılmak en iyi hareket olacaktı:

— Tabanvay en iyi nakil vasıtasıdır bayım, diyen genç muallim namzedine hak vermek lâzım. Bilhassa böyle bir kafilede ve böyle bir günde...

•

— Başlıyor, başlıyor baylar, başlıyor. Duyduk, duymadık dimen... Başlıyooor. Askere beş kuruş, sivile 10 kuruş, Enstitülülere bedava...

— Ulan! söğüt dibinde miskin âşıklar gibi oturacağına gel bizim yüksek beden eğitiminin (!) numaralarını seyredelim.

— Yarın Namık Beyin Türk tarihî imtihanında size yüksek beden eğitiminin faydası olmıyacak...

— Azizi'm, senin riyaziyen, tarihin, coğrafyan bana vız gelir. Ben sadece neş'eden anlarım. Etrafımı da neş'eli görmek isterim.

Bilhassa böyle bir günde. Kalk yerinden.

Arkadaşını oturduğu yerden zorla kaldırarak söğtüler arasında akordiyonla kır şarkıları söyleyen talebe yığınının bulunduğu yere sürükledi.

Enstitünün gezisini duymuş olanlar da dahil olmak üzere geniş bir kalabalık o nisbette geniş halka yapmış... Ortada beden şubesi muallimlerinden Bay İlyas Sınal var. Bütün seyircileri kahkahadan geçiriyor:

— Sayın dinleyiciler, şimdi size Ankara radyosunu açıyoruz. Ankara radyosundan naklettiğimiz Türk müziğini dinleteceğiz. Bilâhara bizim meşhur orkestramız icrayı ahenk edecektir.

Spiker Faruk idaresinde:

— Alo alo.. Burası Türkiye radyoları difiziyon posta Ankara ve Türkiye radyosu.

Tulü mevç 31989, ve 99999 dur...

Şimdi salon orkestramızın çaldığı muhtelif alafranga parçaları dinlediniz. İdare eden Necip Aşkun, Yakup Taşkın, Faruk Şaşkın ve Cemal Alışkındı.

Enstitü müzik kısmı muallimlerinden olan Necip Aşkuna bakıyorum. Kahkahalarla gülüyor. Faruk devam ediyor.

Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, Direktör ve Öğretmenler Sofrada

Yemekte Öğretmenlerden Bir Gurup

— Şimdi muhtelif halk türküleri dinliyeceksiniz. Söyliyenler Melâhat Gürses, Sabahat Tokses, Nebahat Kısıkses ve Faruk Çatlaksestir.

Birinci şarkı; Kürdî şarkı:

Dam üstünde saksağan
Vur beline kazmayı.

İkinci şarkı: Hicaz şarkı:

Bin bir renkli gözlerine vurgunum,
Manda gibi su üstünde durgunum.
Abtal gibi uyumadım, yorgunum
Gözlerini karyola yap uyuyam.

Üçüncü şarkı: Semaî:

Turna uçar, ördek koçar kaz gelir,
Soğuk biter, bahar olur, yaz gelir.
Kuzu, pilâv, helva bu gün az gelir,
Neyliyeyim salatayla marulu?

Söğütlüğün belki de bugüne kadar görmediği bir kahkaha ve neş'e yağmuru içinde Ankara radyosu, hepsini zaptedemediğim nüktelerle bitti. Şimdi orkestra başlıyor. Şef: İlyas Sınal, sehpa: uzun boylu bir genç. Nota: Ulus gazetesi. Şef değneği: İlyas Sınal'ın bacağı ve kolları. Müzik aletleri: akordiyon, muzika, hançere, burun ve ağızlar... Böyle bir orkestranın vereceği kahkahayı bir derece tahmin mümkündür. Fakat İlyas Sınalı tanımadan bunun hakikî derecesini tahmin etmek ve kaleme almak zordur...

Bir monolok dinliyoruz. Şimdi. Yoğurt yeme yarışı var.

Ortaya bir tas yoğurt, 2 kaşık ve iki genç öğretmen namzedi geldi. Bir iki kaşık yiyerek tadına baktılar, yarış şu:

Gözleri bağlanacak, birisi diğerinin

Çuval koşusu müsabakası: — 1: Unlu çuvallar hazır — 2: Öğretmenler çuvallar içinde yarışa hazır — 3: Bayanlar çuval yarışında

Beden hareketlerinden kıymetli biran

ağzına yoğurt verecek. Vaziyeti gözlerinizin önünde canlandırın. Artık bakalım kaşıkları ağız yerine buruna mı, göze mi, kulağa mı sokacaksınız?

Medam e mösyo! vu-z-ale-z-antandr mentönan alo alo de radyo Enstitü, e Söğütlük.

Şimdi meşhur yarışlar başlıyacaktır. Er meydanına buyurunuz. O kalabalık kahkahalarla, gürültü ile bağrışarak ve koşuşarak yarış meydanı ittihaz edilen yere gidiyorlar. Yine halka olduk, ortada 6 çuval.

Spiker İlyas bağırıyor:

— Er olan muallimler meydana buyursun, çuval yarışı var. Birinciye direktör tarafından bir kol saati verilecek.

Bütün gözler tebessümle, enstitünün güler yüzlü ve çok sevilen direktörü Esat Altan'a dönüyor. O da gülüyor ve bu emrivakie başını sallıyarak "hay hay„ diyor. Henüz kimseler yok. İlyas Sınal bir çuvala girdi, bağırıyor:

Haydi Necdet, Hakkı, Halil Bedi, Hâkim, Cemal Alagöz, Esat Altan, Ahmet Kudsi, buyurun.

Gülüşmeler arasında çuvallar alınıyor ve yarış başlıyor. Radyoda dinlenen Halil Bedi çuval yarışında, coğrafya doçenti Cemal Alagöz çuvalda, resim iş muallimleri Necdet ve Hakkı İzzet çuvaldalar. Neticeyi hepsi kazandı. Düşmeyen, biribirini çelme ile yuvarlamıyan kimse yok...

Şimdi de bayanların çuval yarışı var. En enteresanı bundan sonra yapılan (Eğlenceli çuval yarışı) dır. 8 kız dizildi. Ortada da 8 çuval var. İlyas Sınal anlatıyor:

— Arkası 25 inci sayfada —

İyi bir atlayış numarası

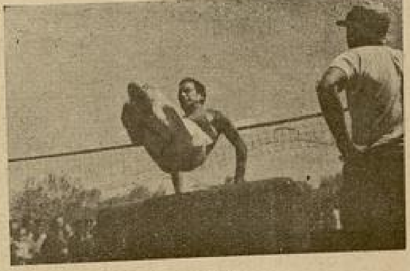

Bir kasa atlama...

Kemalât odama geldiği zaman içine büzülüp oturduğum koltukta hâlâ hareketsiz duruyordum.

ZİYAN OLMUŞ BİR HAYAT

●

Yazan : Kerime NADİR

●

Yazıhaneden çıkmak üzere idim. Hademe telâşla içeri girerek hasta bir adamın beni görmek istediğini söyledi. Tekrar masamın başına geçip :

— Söyle gelsin ! dedim.

Fakat sabursuzlanıyordum. Şu ziyaret adetâ canımı sıkmıştı. Kapı açıldı. Pardüsesi kolunda, sacları yüyüne dökülmüş zayif bir adam göründü. Pejmürde halinden kendisine kıymet vermiyerek oturduğum yerden :

— Buyurun, ne isteyorsunuz ? dedim.

Sözümü henüz bitirmiştim ki, gözlerim hayretle açıldı. Çünkü bu adam, on iki senedenberi hapiste yatan eski arkadaşım Hikmet Fahirdi.

Dudaklarında aci ve mahzun bir tebessümle masaya yaklaşarak elini uzattı :

— Dündenberi güneşe kavuştum dostum. Beni tanıyabildin mi ?..

Bu eli tutmaktan çekindiğimi belli etmemek için, ayağa kalkmayı biraz geciktirdim ve oturduğum koltuğun iki tarafını tutup kendime hayretten donup kalmış süsü vererek :

— Hikmet !. Hiç tanımaz olur muyum? dedim.

Boşlukta kalan elini derhal çekti. Dudaklarını geren hafif tebessüm bu haretile zail olarak zehirli bir sistem mırıldandı :

— Bir mücrümün eli kirlidir. . Cesaretimi affet !..

Hemen kendimi topladım. Hatamı örtmek gayesile yerimden fırlayıp boynuna atılarak :

— Nekadar yanlış anlıyorsun? . . O derece şaşırmıştım ki ! dedim. Yine gülümsedi. Bir adım geri çekilerek :

— Seni bir defa görmek arzu etmiştim. Fazla rahatsız etmeyeyim, dedi. Onu zorla bir koltuğa oturttum :

— Beni rahatsız değil, ihya ettiğini bilmelisin.. Uzun seneler yüzünü görmediğim bir arkadaşa kavuştuğum için o derece bahtiyarım ki!. Bu saadetin sersemliği içinde ne elini tutmak, ne de geçmiş olsun demek hatırıma geldi. . .

Sükût ediyordu. Gözleri buğulu idi. Başını sallayarak tazallûm etti :

— On iki sene. . Dile kolay.. O vakit yirmi beş yaşındaydım.. Şimdi otuz yedi... Bu uzun zaman zarfında kimse, hiç kimse beni aramadı, görmeğe gelmedi . Daima yalnız, daima kimsesiz kaldım.. Buna rağmen ben bütün dostlarımı, beni unutanları düşünürdüm.. Bir katili arkadaşlıktan, ahbaplıktan tardedenleri sayıklardım. . Ne yayık ki, bu katilin hakikî ıstırabını kimse anlayamadı. . .

Gözlerimi indirmiştim. Verecek cevap bulamıyordum. Acı bir tebessümle ilâve etti :

— Niçin öldürdüğümü bana yalnız muhakemede sordular. . Candan bir dost bu hakikatı benden istemedi. . Çünkü böyle bir dostum yoktu. . .

Telâşla :

— Aldanıyorsun Hikmet, dedim. Böyle bir dostun vardı . . Fakat o senin ıstırabını deşmek istemedi. . .

— Evet . . öneeleri belki . . fakat sonra ??...

— Sonra da uzun bir seyahate çıktı...

— Peki, avdetinde niçin ziyaretlerini tazelemedi?..

— Meşguliyeti o kadar çoktu ki !. Buna muvaffak olamadı . . .

— Hayır !. Çünkü unutmuştu . . .

Aramızda soğuk bir sükût başladı. İkimiz de düşünüyorduk. Nihayet başımı kaldırdım; ciddi bir yalvarışla :

— Kabahatımın büyüklüğünü idrak ediyorum.. beni affet de barışalım, dedim.

— Affetmemiş olsam gelir miydim?. Dedi.

Sonra sararmış zayıf ellerile dağınık saçlarını arkaya alarak kat'i bir azimle doğruldu :

— Hem ben sana bu hikâyeyi anlatmak için geldim.. senelerdenberi vefasızlığına karşı duyduğum kırgınlığa rağmen buna karar vermiştim.. artık bu elemli hakikatı içimde saklamak istemiyorum.. Onu benimle bir bilen bulunsun arzu ediyorum...

Gözleri dalıyor, dudakları titreyor; bü-

yük bir azabın altında ezilmiş, çiğnenmiş gibi adetâ inleyordu.

Biraz hava alması ve ferahlaması için yanındaki pencereyi açtım. Penbe bir akşam güneşi profilini yaldızlıyordu. Ağarmış perişan saçlarını elinin asabî bir hareketile tekrar sıvayıp bastırdıktan sonra, yavaş bir sesle anlatmağa başladı:

"— Onu ben, yalnız güzel, çok güzel olduğu için seviyordum.. çünkü hiç de iyi huylu bir kız değildi. Nezaket maskesi altında gizlediği mizaçsızlıkları tahammül edilmeyecek derecede idi. Arkadaşım olan dayısını hiç saymaz, evlerine gelen misafirlere canı istemezse çıkmaz, benden bile bucak bucak kaçardı. Bütün bu hallere eklenen bir de avare ve havaî ruhu vardı. Lâkin her şeye rağmen, onu çılgın bir muhabbetle sevmekte idim. Boyu orta idi. Beyaz teni üstünde sarı saçları o kadar parlak dururdu ki, bunun güzelliğini ifade edebilmek için altın yaldıza benzetmek bile kifayet etmezdi.

Daha ilkbahar içinde idik. Havalar gayet güzeldi. O ekseriya, bir sürü genç kızla önümüzdeki kıra geliyor, ben de penceremden bütün eğlencelerini seyrediyordum. Bazan kol kola girerek sahile doğru iner piyasa ederler, bazan ağaçların altına oturup konuşurlar, gülüşürlerdi.

Bir gün arkadaşımı ziyarete gittim. Fakat evde bulamadım. Kemalât, ilk defa, beni şaşırtan bir samimiyetle karşıma çıkarak, dayısının biraz sonra geleceğini söyledi ve geri dönmeme mani oldu.

İşte o günden sonra, daima artan bir dostlukla birbirimize yaklaşmıştık. Sanki, eskiden yanıma sokulmayan, vahşi gibi uzaklarda duran o değildi. Evime bile geliyor, uzun saatler havai suhbetlerile gönlümü avutuyordu.

Lâkin her görüşte onu, fazla teklifsiz ve fütürsuz buluyordum. Belki de bu derece havaî meşrep oluşu, şımarık arkadaşlarının aşısı idi.

Hiç münasebet almazken kendisini ıslaha karar verdim. Sırası geldikçe birçok söz, söyledim; bir sürü nasihat ettim; hayatta iyi ve fena yolları, bu yolların encamını misallerle anlattım. Fakat beyhude idi. Bu derece maddî, bu derece basit ve yavan bir insana güç tesadüf edilirdi. Sözlerimi dudak büküşile karşılıyor ve onları pek sıkıcı bulduğunu tavırlarile anlatıyordu. Bir gün ona dedim ki:

— Siz hayatı olduğu gibi kabul edebilirsiniz.. fakat hayat sizi olduğunuz gibi kabul etmeyecektir...

Altın tozlu kirpiklerini kaldırdı. Gözlerinin bir saniyeden fazla sürmeyen düşünceli bakışlarıyle yüzüme baktıktan sonra başını çevirdi.

Bu kızın, insanı tedricen öldüren bir zehir olduğuna şüphe yoktu.

Yaz nihayetlerine doğru bir gün, Raufu odasında pek öfkeli buldum. Bana anlatmaktan çekindiği bir sebepten dolayı Kemalâtla kavga edip darıldıklarını öğrendim.

Fakat bu dargınlığın acısı benden çıkıyordu. Zira Kemalâtı yeniden kaybetmiştim. Ne benim evime geliyor, ne de onlara gidince yanıma çıkıyordu

Sonsuz bir eşkencenin altında ezilmekte idim. Şu hale nihayet vermek için elimde hiçbir kuvvet yoktu. Bir sabah onun yalnızca sahile doğru gittiğini gördüm. Anî bir fikir beni yerimden fırlatmıştı. Her şeyi göze alarak ona dayısile barışması için rica edecektim.

Koştum yolunu kestim:

— Sizinle biraz görüşmek isteyorum Kemalât... dedim.

İsteksiz bir tavırla:

— Şimdi mi? diye sordu.

— Evet!.

— İmkân yok.. Zira arkadaşlarıma söz verdim.. Bekliyorlar...

— O halde birazdan gelin.. Bekleyeyim...

— Peki, akşam üzeri,..

Ayrıldık.

Akşamı nasıl ettiğimi bilmiyordum. Heyecanım o derece galipti ki, adetâ nöbet içinde idim.

. . . .

Kemalât odama geldiği zaman, içine büzülüp oturduğum koltukta hâlâ hareketsiz duruyordum. Beni uyoyor zannile biran kapının önünde tereddüt etti. Hemen doğrulup:

— Geliniz, sizi bekliyordum!. dedim.

Elini uzattı. Fakat kor haline gelmiş olan avuçlarımın temasile ürpererek:

— Ateşiniz var.. Keşke rahatsız etmeseydim, dedi.

— Hayır, dedim. Rahatsız olmadım.. Mes'ut oldum...

Güldü ve gösterdiğim yere otu'du.

Odam dağınıktı. Güneşin son ışıkları eşyayı kızıl bir renge boyuyurdu.

Oturduğum koltuğu çok yakınına çekerek gözlerimi çehresine dikdim. Nekadar güzeldi!. Arkasına yayvan bir topuzla topladığı altın rengi saçları kend sine bir kat daha yaraşmıştı. Onu bir müddet böyle seyrettikten sonra yavaş bir sesle dedim ki:

— Sizden bir ricam var.. Lâkin, evvelâ beni kırmayacağınıza söz verin..

Hemen o müşteki tavrını takındı:

— Ne olduğunu bilmediğim birşey için hiçbir söz veremem...

— Böyle konuşmayınız Kemalât.. Biraz samimi olunuz.. Size ne derece candan hitap ettiğimi görmüyor musunuz?..

— Canım siz daima muammalı sözler söylersiniz..

— Hayır!. Bu sözümde muamma yok.. Fakat arzumu reddetmeyeceğinizden emin olmalıyım..

— Peki.. Emin olabilirsiniz..

Geniş bir nefes aldıktan sonra daha yavaş devam ettim:

— Dayınızla artık barışmalısınız.. Bu lâzımdır..

Omuzlarını silkti. Püfler gibi avutlarını şişirerek:

— İşte bu imkânsız, dedi.

— Niçin?..

— Kabahatlı olan ben değilim..

— Ne zararı var?. Küçük olduğunuzu unutmayınız..

— Peki amma, bu işle alâkadar olmanıza sebep nedir?.

— Sizi tekrar aramızda görmek!..

— Gülmeğe başladı. Çapkın bir dudak büküşle:

— Bu okadar mühim mi? dedi.

— Elbet!..

— Anlayamıyorum...

— Açıkca söylememi ister misiniz?..

— Şüphesiz..

— O halde dinleyiniz: Ben sizi seviyorum Kemalât!..

Kulaklarımda billûr bir kahkaha çınladı. O, ellerini yüzüne kapamış, katıla katıla gülüyordu.

— Niçin gülüyorsunuz? dedim.

— Sevginize!.

Öyle şedit bir öfke ile sarsıldım ki, muhakkak bir intikam almak arzusuna kapıldım. Onu ayaklarımda süründürmek için yanıyordum.

Hizmetçi kıza bir kahve söyledim. Kemalât, yatağımın baş ucunda duran bir resimli mecmuayı gözden geçiriyordu.

— Okumak sever misiniz?. Size bir roman vereyim mi? dedim.

Başının bir işaretile memnun olacağını bildirdi.

Camlı dolabı açtım. Kitabı seçmek bahanesile biraz oyalanarak rafın üzerinde dizili duran küçük şişelerden birini alıp cebime koydum. Bu, çok sert bir uyku ilâcı idi. Damla ile kullanılıyordu. Sonra, rastgele bir kitap çekip dolabı kapadım.

Bütün vücudum titreyor, gözlerim kararıyordu. Fakat artık kararımdan dönemezdim.. Hiçbir kuvvet bu cürme mani olamazdı..

Kitabı uzatarak hakkında birkaç söz söyledim. Memnun görünüyordu. Alıp sayfalarını çevirmeğe ve aralarından okumağa başladı.

Çok geçmeden dışarıda hizmetçi kızın ayak sesi peyda olmuştu. Hemen kalkıp dışarı çıktım. Kız kapıdan girmek üzere idi. Elinden tepsiyi alıp onu savdıktan sonra titreyerek şişeyi çıkardım ve saymadan fıncana birkaç damla akıttım.

Kemalât beni kahve tepsisi ile görünce yerinden fırlayarak:

— Siz niçin zahmete giriyorsunuz?. Bakınız ayakta bile duramıyorsunuz? Dedi. Hakikaten sendeliyordum Bir külçe halinde koltuğa yığıldım.

Oda artık loşlaşmıştı. Birbirimizi gölge halinde seçiyorduk. Bu karanlık beni memnun ettiği halde, ona şüphe vermemek için:

— İsterseniz ışığı yakayım?.. dedim.

— Hayır, dedi. Böyle daha güzel!.

Hakikaten pencere, pek ender tesadüf edilen lâtif bir yaz akşamının gurup levhasını çerçeveliyordu. Gözlerimi uzaklara dikerek dinlenmeğe çalıştım. O da susuyor ve kahvesini içmeğe hazırlanıyordu.

Birdenbire neden korktum? Bilmiyorum.. Büyük bir pişmanlik hissile doğrularak:

— Aman, kahvenizin içine birşey düştü, dedim.

Dudaklarına kadar gelen fincanı indirerek sordu:

— Ne düştü?..

— Galiba bir sinek!. Müsaade ediniz de bakayım..

Ve itirazına meydan bırakmadan fincanı çekip pencereden döktüm.

Harekâtımı hayretle seyrediyordu:

— Niçin okadar titreyorsunuz?. Ne oldu? Dedi.

— Hiç!. Bir başka kahve söyleyeyim!..

Buna mani olmak için ellerini uzattı:

— Teşekkür ederim.. Artık müsaade ediniz de gideyim...

Bu elleri avuç'arımın arasına alıp göğsüme doğru çekerek inledim:

— Beni yalnız bırakmayın.. Biraz daha yanımda kalın!.,

— Fakat evden merak ederler...

— Haber göndeririz..

İmkânı yok...

Böyle diyerek ellerini çekti. Sonra ayağa kalkıp kolumu tuttu:

— Bir yere çarpmadan dışarı çıkmam için lütfen bana yardım ediniz. Dedi.

Yarabbi! Istırabımı hiç anlamıyordu. Alev alev yanan başımı bir dakika göğsüne dayamak, sonra ölmek istiyordum.. Bu bir cinayet değildi. Fakat o derece cesaretsiz ve bitik bir halde idim ki!..

Onu sokak kapısına kadar geçirdikten sonra geri döndüm. Ve yatağıma kapanıp boğucu hıçkırıklarla ağladım, ağladım...

*
* *

Avare ve alaycı gözlerini ıstırapla yaşartmağa; duygusuz ve kayıtsız kalbini azabın kaynağı yapmağa; mağrur başını yerlerde süründürmeğe muktedir olacaktım.. Niçin yapamadım Allahım?.. Niçin vazgeçtim?..

Bu fedakârlıktan, bu feragattan aslâ haberi yoktu. Haberi olsa bile takdir mi edecekti?.

Sonsuz acıların, zehirli düşüncelerin yükü altında eziliyor, inleyordum...

Ertesi sabah erkenden Rauf geldi gülerek:

— Kemalâtla barıştık, dedi. Senin biraz rahatsız olduğunu söyledi.. merak ettim...

Çılgın bir sevinçle yerimden doğrulmuştum:

— Ciddi mi söyliyorsun? dedim. Barıştınız demek?. Allahaşkına beni aldatma!..

Arkadaşım şaşkın şaşkın yüzüme bakıyor:

— Ne oluyorsun?. Bu kadar sevinecek ne var?. diyordu.

Ciğerlerim, damarlarıma yayılan saadet zerrelerile sanki yıkanmış, sanki ölgün vücudum taze hayat bulmuştu.

Eski günlere avdet etmiştik.. Kemalâtı sık sık görüyordum.

. . . .

Yaz sonlarına doğru bir akşamdı. Kemalât neşe ile geldi. Ben pencerenin önünde bir koltuğa gömülmüş kitap okuyordum.

Karşıma geçti. Mendiliyle yüzünü rüzgârlıyor ve püfliyerek:

— Aman çok sıcak var!. Bayıldım.. diyordu.

Ne kadar canlı ve neşeliydi. Çehresini dalgın seyrediyo dum Birdenbire dedi ki:

— Haberiniz var mı?. Beni evlendiriyorlar...

Sanki başımdan aşağı kaynar su döküldü. Tıkanan bir sesle:

— Sahi mi söyliyorsunuz? dedim.

— Tabiî!. Bir tayyaraci ile...

— Memnun oldum.. birlikte saadet bulutlarına yükseliniz.

Bu sözü söylerken gözlerimdeki yaşları tutmak için dişlerimi sıkıyordum.

O, hiç oralı değildi. Saadetinin hayaliyle meşgul, uzaklara bakıyordu.

Gözlerimi yüzünden ayıramıyordum. Profili bu akşam çıldırtıcı bir güzellik taşımakta idi. Yeşil gözlerini örten altın tozlu uzun kirpikleri, öyle şahane, öyle öldürücü idi ki, onu seyrederken nefesimin daraldığını, kalbimin parçalandığını duyuyorum.

Bir insan bu kadar ıstıraba tahammül edemezdi. Çıldırmış olmak, yahut ölmek!.. Her ne suretle olursa olsun bu kederlerden, bu acılardan uzaklaşmak lâzımdı.

Halbuki şuurum kuvvetli; vücudum daha pek çok zaman gıdaya dayanacak kadar sağlamdı.

— Allahım merhamet!. Merhamet et!. diye için için inlemekte idim. Sonsuz bir yesin verdiği kinle doğrularak dedim ki:

— Evlenip mesut olacaksınız.. fakat arkanızda bir bahtsız bırakacağınızı hiç düşünmüyor musunuz?..

Telaşsız ve sakin:

— Bu bahtsız kim?. diye sordu.

— Ben!..

— Niçin?..

— Bu kadar çabuk unutacağınıza hiç ihtimal vermezdim...

— Ha!. Şu mesele!. Fakat sizinle zaten evlenemezdim ki!..

— Sebep?..

— Çünkü bir başkasını seviyordum..

— Şimdi tamamile bahtiyar sınız öyle mi?

— Sorar mısınız?..

Acı bir tebessüm dudaklarımı geriyordu. Hançeremden fırlayan kelimelerin, onun suratına çarpmasını, izzet nefsini kırbaçlamasını istiyordum. Müstehzi ve hakaret dolu bir nazarla onu süzerek:

— Eğer şu göksümün altında çarpan şey sizinki kadar sert ve duygusuz olsaydı, dedim; bu gün evlenmemiz için yalvaran siz olacaktınız...

Kaşlarını çattı:

— Sözlerinizden hiçbir şey anlamıyorum, dedi.

— O halde anlatayım: Hatırlıyor musunuz? Bir akşam üzeriydi.. yine böyle buraya, odama gelmiştiniz.. biraz rahatsızdım..

— Evet!..

— Size bir kahve pişirtmiştim...

— Hatırlıyorum..

— Lâkin, tam içeceğiniz sırada içine birşey düştü diye fincanı elinizden alıp dökmüştüm.. bunun doğruluğuna inanmış mıydınız?..

— Ehemmiyet bile vermemiştim..

— Biliyordum.. fakat, şimdi siz de bilmelisiniz ki, bu kahvede keskin bir uyku ilacı vardı...

— ?!!...

— Evet!. Bunu içecek ve sonra.. kollarıma düşecektiniz..

Kemalât, birdenbire, çılgın gibi gülmeğe başladı. O kadar ki, asabının zenberekleri kopmuş gibi bütün vücudu oynıyor, çalkalanıyordu. Nihayet bitap, gözlerindeki yaşları parmaklariyle silerek arkasına yaslandı. Dudaklarında kalan gülme kırpıntılarını, tekrar coşmaması için tutmağa çalışarak:

— Siz mi? Siz mi bu işi yapacaktınız?.. Ay pek tuhafıma gitti.. dedi.

Sert bir lisanla:

— Beni belki pek aciz, pek hakir görüyorsunuz.. fakat sizden çok kuvvetli olduğumu bilmelisiniz, dedim.

Kuvvetimi ölçer gibi beni süzüyordu. Kim bilir ne halde idim?. Rengim nasıl sarı, bakışlarım nasıl zavallıydı?. Bunu hissettiğim halde, sakinleşen bir sesle devam ettim:

— Beni biraz anlamalısınız.. sizi pek şiddetli surette sevdiğimi bilmelisiniz düşünmelisiniz ki, bir başkasının olmanıza tahammül edemem.. pek ciddi söyliyorum Kemalât.. sizden uzak yaşayamıyacağımdan eminim... Bu işe bir çare bulunmalıdır..

— Hiç bir çare bulunmıyacağı aşikâr.. aşkımı saadetinize feda edemem..

— Fakat benim için mümkün olmıyan unutmak, sizin için mümkündür...

— Ay, sevgilimi bırakıp size döneceğimi mi zannediyorsunuz?..

— Bundan tabii ne olabilir?. Sizin ona karşı beslediğiniz sevgi, benimkinin yanında pek hükümsüzdür.. az seven çabuk unutur...

Kemalât dudaklarını büktü. Müstehzi gülüşiyle hiç bozmadan:

— Bekleyiniz ohalde!. dedi. ve ayağa kalktı.

Elini tutmuştum, bırakmıyordum. Göz göze idik. İçimi eriten bu kuvvetli yeşil hüzmeler altında adeta inledim:

— Demek her şey'e rağmen, bana hüs. randan başka bir şey vermeyeceksiniz?..

— Elimden ne gelir?..

— O halde son dileğimi reddetmeyin!.

— Nedir?..

—Sizi bir kerre öpeyim!..

Tereddüt etti [Sonra dudaklarını uzattı...

O bir serçe hafifliğile odamdan çıkarken, ben bir koltuğa yığılmış, mahvolan saadetimin, ziyan olan hayatımın kahhar azablarile kıvranıyordum.

* * *

İki ay içinde bütün düğün hazırlığı bitti. Nişan ve nikâh, bir buhranlı rüya gibi gelip geçti. Nihayet.. O mes'ut, mesu't olduğu kadar da meş'um olan gün geldi. Sakindim; tevekkülle bekliyordum.

Akşam olmuştu. Düğün, damadın köşkünde yapılacaktı. Saatlar koştukca, demir bir pençe kalbimi koparmağa ve görünmez bir ağırlık göksüme abanmağa başlamıştı.

Düşünüyor; bu zavallı aşk masalını başından sonuna kadar gözlerimin önünden geçiriyordum: Kemalât güzeldi, şen ve serbestti. Hayatı anlamayan, ıstırabı tatmamış avare bir ruhu vardı. Bununla beraber nazikti. Çirkin huylarile tam bir tezat teşkil eden ve aldığı terbiyenin nümunesi olan bu nezaket, daima göz boyayan bir maske olduğu halde, bunu takındığı zamanlar, bir melekten farksız tutulabilirdi. Bütün tetkiklerime rağmen, ruhunun bana yabancı tarafları kalmıştı. Bazı hallerinden, kendime karşı hafif bir temayül sezmiştim. Ziyaretlerini ihmâl etmiyordu. Havai sohbetlerinin beni ihya etmeğe kâfi geldiğini biliyordu.

Lâkin, bütün bunlar.. Evet, bütün bunlar, sırf «sevilmiş olma» nın verdiği bir yakınlıktı. Benim yanımda mağrur oluyordu. Ve bu gurur zevkini okşamakta idi.

Bu acı ve sonsuz düşünceler içinde karanlık bastı.. kalktım, yola revan oldum.

Davetliler okadar kalabalıktı ki, daha bahçeye girer girmez, karmakarışık gölgeler içinde kalmıştım. Hiç kimsenin yüzüne bakmadan, selâm vermeden ilerledim.

Merdivenleri çıkıp alt katın büyük sofasına girdiğim zaman Rauf karşıma çıktı. Neş'e içinde idi. Koltuğuma girerek:

— Tam vaktında geldin, dedi. Şimdi gelinle göveği inecekler... Beni, geniş merdievnin tam karşısında bir yere götürerek bıraktı. Arkam galiba duvara dayalı idi. Kalabalık yavaş yavaş orada toplanıyor; bütün başlar merdivine çevrilmiş, heyecanla bekliyordu.

Birdenbire müzik, gayet güzel bir İspanyol havası çalmağa başladı. Ve bir anda, merdivenin üstbaşından gelinle göveği kol kola göründüler. Kuvvetli bir projöktör ikisini aydınlatıyordu. Bu mehtab rengi içinde, Kemalât, beyaz elbisesi ve ipek duvağı ile bir peri kadar güzeldi. Başında pırıl pırıl yanan ince bir tac, göksünün sol tarafında göz alan iri bir pılâk vardı. Genç Tayyareci, bütün bu güzelliğin sahibi olmaktan doğan bir sevinç ve iftiharla, göksünü kabartarak ve dudekları mütebessüm, ağır ağır basamakları iniyordu.

Kemalâtın gözleri, her zamankinden daha parlak ve güzeldi. Nasıl oldu bilmiyorum; bu gözler kalabalık içinde beni buldu; ve buluşun verdiği ani bir memnuniyetle hafifçe kırpılarak başka tarafa çevrildi.

Artık beni düşünmiyordu. Orada bulunduğumu ve muhteşem güzelliğini seyrettiğimi görmekten doğan bir gururla, yüzlerce çift gözün kendisini ayni hayranlıkla seyretmekte bulunmasına dalmıştı.

Kıskançlığın o zalim, öldürücü tırnakları kalbimi parçalıyordu. Saçlarımı yolmak, üstümü başımı koparmak, bağırmak, isyan etmek istiyordum. Lâkin vücudum keçelenmişti. Kulaklarım oğulduyor, göksüm kızgın demirlerle dağlanıyordu.

Merdivenin tam ortasına gelmişlerdi ki, birdenbire elim cebime gitti. Orada yakaladığ sert ve soğuk bir cismi bir hamlede çıkardım. Yemin ederim ki, bu silâhı nasıl ve ne suretle yanıma almış olduğumu hatırlamıyorudum.

Kararan gözlerimin son kuvvetile, ipekler içinde titreyen bu eşsiz gökse nişan aldım ve üst üste iki defa tetiğe dokundum.

Müthiş gürültü ve namludan yükselen mai dumanlar arasında onun acı bir feryatla iki büklüm olduğunu ve sonra beyaz külçe halinde merdivenden yuvarlandığını gördüm.

Üçüncü kurşunu şakağıma boşaltamadım. Çünkü, mechûl bir el tarafından yediğim şiddetli yumrukla ve kulaklarımı dolduran haykırışmalar arasında kendimden geçerek yere yıkılmıştım..»

Hikmet burada durdu. Rengi ölü gibi sararmış, saçları dikilmiş, gözleri büyümüştü. Alnında ve şakaklarında hasıl olan ter tanelerini kadit ellerile silerek bir müddet sustu. Ben, bu hikâyenin müthiş heyecanile olduğum yere mıhlanup kalmıştım. Biraz dinlendikten sonra, arkadaşım şu sözleri de ilâve etti:

«— Kendime geldikten sonra işlediğim cinayetin vehamet ve fecaatını idrak ettimiştim.. Lâkin, artık iş işten geçmişti.. Sonsuz bir nedametle kendimi yerden yere vurdum.. Ağladım, haykırdım.. Hiç bir faide vermedi.. Onun yaşamadığı bu dünyada bir gün yaşamak ne acı idi!.

Avukatım beni iyi müdafaa ederek idamdan kurtardı. Fekat hapishanede çektiğim azabları şüphesiz darağacında duymayacaktım.. Evet onsuz hayat, benim için bir cehennemden farksız oldu.. Fakat ne için öldürdüğümü halâ iyice bilmiyorum...»

Aarkadaşım, boğazını tıkayan hıçkırıklarını artık boğamadı. Başını avuçları arasına alarak, ciğerlerini söken akselerla ağlamağa başladı..

Yaşaran gözlerimi gurubun renklerine çevirerek kendi kendime:

— İşte, ziyan olmuş bir hayat! dedim.

Ve, bu büyük aşkın hüsranını kalbimde duyarak, çektiği bunca acılar ve azaplar için ona hak verdim.

İtiraza meydan bırakmadan fincanı çekip pemcereden döktüm.

MARDİN de UMRAN

Cümhuriyete bir harabezar halinde intikal eylemiş olan Mardin, hemen her sahada sür'atle terakki ve inkişaf ediyor.

Yazan : ALİ ENVER TOKSOY

Yakın doğunun en eski şehirlerinden birisi olan Mardin, Milâttan önce üst Mezobotamyada ün salan Komuk medeniyetinin en parlak ve muhteşem devirlerini tatmış ve bu medeniyetin mühim bir parçasını temsil eylemekte bulunmuşken, 923 hicrî yılında Yavuz Selimin Çaldıran dönüşünde Diyarbakır valisi Bıyıklı Mehmet paşa tarafından Osmanlı imparatorluğuna ilhakından sonra; Artık oğulları zamanındaki haşmetini de kaybetmiş ve gittikçe artan bakımsızlık Mardini bir harabezar haline getirmişti.

Filhakika, Mardinin Cümhuriyetten evvel taşıdığı manzara sevimsiz bir taş yığınından hiç de farklı değildi. Büyük, fakat harap bir köyü andırırdı. Bu köyün ne caddesi vardı, ne sokağı. Suyu, ağacı ve ışığı olmıyan bir köy. Bütün yolları pislik, sokakları gübre, çarşıları mikrop kaplamıştı. Yol dediğimiz, iki adamın yanyana zor yürüyebildikleri bir geçit, sokak adımı verdiklerimiz elli derece meylinde yalçın iniş ve yokuşlar, çarşı ismile andıklarımız da küçüklü, büyüklü mağara ve oyuklardan ibaretti. Her çeşit eşyayı bir araya toplayan ve meselâ kasapla kunduracının, tuhafiyeci ile zerzevatcının karşı karşıya iş gördüğü bu kırk ambar çarşılar, burun tutmadan geçilemez bir koku neşrederlerdi.

O tarihte Mardinde ne yatılacak bir otel vardı, ne de karın doyurulacak bir lokanta. Bir iki hanın altı hayvanlara, üstü insanlara tahsis edilmişti. En münasebetsiz semtlerde açılmış olan aşçı dükkânları milyonlarca sineğin içtima mahalleriydi. Kahvehaneler mağaralardan pek farklı şeyler değildi. Tek bir ağaç görebilmek için bütün şehri dolaşmak lâzım geliyordu. Koca kasaba geceleri yalnız 40 - 50 fenerle tenvir edilirdi. Susuzluk dolayısile kasaba adetâ bir pislik deryası halini almıştı. Umumî ve hususî binaların helâlarındaki muhteviyat zaman zaman patlak vererek sokağa, hattâ caddeye sızar ve o civarı istilâ eden kokunun geçmesi için ya fazla bir yağmur yağması, yahut güneşin pisliği kurutması beklenirdi. Halkın kıyafeti, yeme ve içmesi de ayni iptidaîlik içerisinde idi. En büyük memurlar bile şalvar ve entari ile sokağa çıkar, her ailenin iaşesinde en mühim mevkii bulgur tutardı.

Mardin valisi bay Ömer Cevat Ökmen

Cümhuriyete bu harabî içerisinde intikal eyleyen tarihî belde, on beş yıldır sarfolunan gayretlerle oldukça güzel bir çehre iktisap eylemiştir. Fennî mezbaha, kasap çarşısı, hayvan pazarı, aile bahçeleri, mahalle parkları, umumî helâlar tesis edilmiş, elektrik fabrikası kurulmuş, iki kilometre uzunluğunda ve yirmi metre genişliğinde bir anacadde açılarak parke döşenmiş, bu cadde üzerinde güzel bir çarşı vücude gelmiş, diğer çarşı ve pazarların ıslah ve tanzimine çalışılmış, her yıl bütçeye konan tahsisatla bozuk kaldırım, lâğım, su yolları, harabeler, yıkık duvarlar tamir, tathir, ıslah ve inşa olunmuş, temizlik işlerine bilhassa ehemmiyet verilip, saat kulesi ve ayar saati dikilmiş, sıhhat işleri yoluna konmuş, eski kıyafet, yeme, yatma, yıkanma ve eğlence yerleri üzerinde durulmuştur.

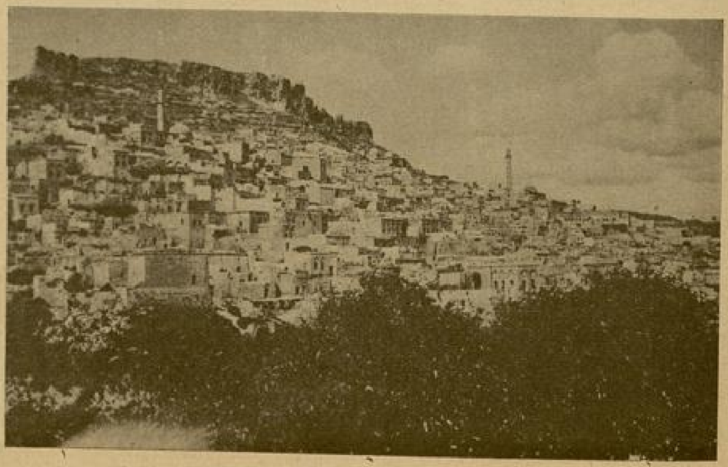

Mardin genel görünüşünden bir parça.

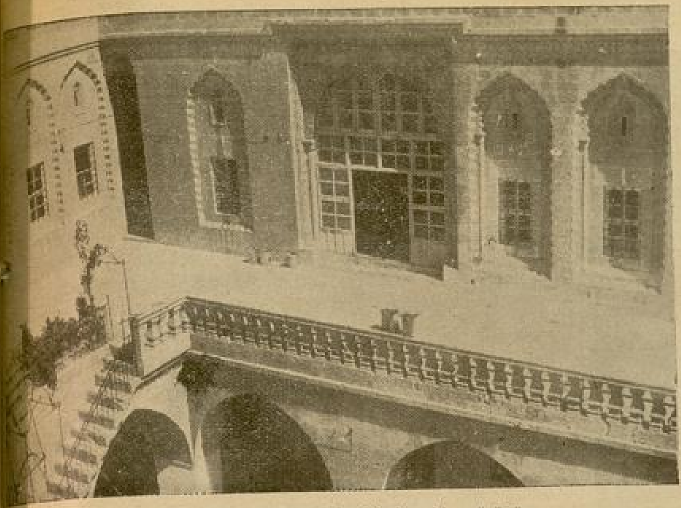

Memleket hastanesinin içinden bir görünüş.

Mardin belediye reisi ve Halkevi başkanı doktor Aziz Uras.

Geçen sene inşaatı sona eren Halkevi binasile Mardin cidden muhteşem ve modern bir esere kavuşmuştur. Örnek yapılardan olan vali konağı tamamlanmış, memleket hastahanesinin temelleri yükselmiş, bir serum dairesi kurulmuş, vilâyet jandarma komutanlığı binası ve muhtelif mevkilerde on iki jandarma nümune karakolu inşa edilmiştir. 923 den 937 malî yılı sonuna

Okullu yavrular (23 Nisan) bayramında

kadar 67 + 869 kilometre şose, 250 + 965 kilometre toprak tesviyesi yapılmış, bir çoğu yenidenve bir kısmı tamiren olmak üzere 447 metre mecmuu açıklığında 224 adet köprü ve menfez inşa olunmuş ve bu inşaat için 726 bin lira harcanmıştır.

Şehrin haritası yapılmış, imar plânı mesai programına dahil edilmiş, bu yıl yeniden dokuz mektep inşası için bütçeye tahsisat konmuş ve nihayet Mardinin ezelî ve hayatî bir ihtiyacı olan su işi ele alınmıştır. Projeler mütahhide ihale edilmiştir. İhzar ve tasdikini müteakip belediyeler bankasından aktolunacak istikrazla tesisata başlanacak ve su Mardine cidden yeni bir hayat bahşedecektir.

Mardin şimdi böyle bir haldedir.

Saat kulesi ve ayar saatı.

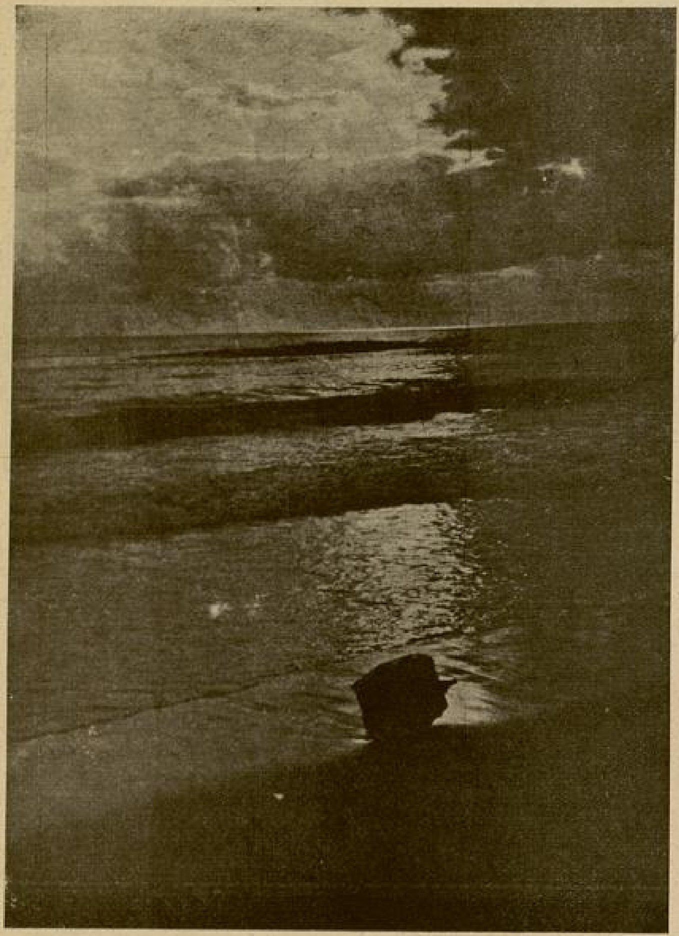

19 Mayıs kıyıları... Tarih, bu kısımda baş lıyan büyük ve emsalsiz hadiselerle kendi hüviyetine büyük bir vekar daha malletti.

19 Mayıs Kıyılarından:

Yirmi Yıl Önceye Ait Hatıralar

— 1 —

Ebedî Şef Atatürk'ün Samsun kıyılarına ayak basarak Anadoluya geçişine ait hatıraları canlandıran bu yazı, geçen sayımızda çıkacaktı. Ancak resimlerin yetişmemesi, buna imkân bırakmadı:

Yazan: Hulûsi GÜNAY

19 Mayıs kıyıları... Tarih, bu kısımda başlıyan büyük ve emsalsiz hâdiselerle kendi hüviyetine büyük bir vekar daha malletti. Hiçbir milletin İstiklâl ve İnkılâp tarihinde vekarın bu şekli mevcut bulunmadığı için bizim tarihimiz, dünya tarihinden, geniş bir imtiyazla ayrılıyor. Memleketimizin dört köşesi, mütarekenamenin karanlık akıbeti karşısında kararsızlık içinde iken, Samsun kıyılarından doğan güneş, Ebedî Şef Atatürk, Türk tarihimize bu imtiyazı kazandıran en büyük kahraman oldu. Samsunu, bu itibarla, kalplerimizdeki sevgi bolluğu içinde yaşatıyor ve onun istiklâl tarihindeki mevkiini taziz ediyoruz.

Böyle mukaddes bir beldeye uğramışken, ATA'mızın 19 yıl evvel ikamet buyurdukları tarihî binayı görmek istedim. Samsunun centilmen Valisi bay Fuat Tuksaf, bu arzumu tahakkuk ettirmek lûtfunda bulundu. Beraberce Parti binasına gittik.

19 yıl evvel, Mayıs ayının on dokuzuncu gününde Samsuna mübarek ayağını basan Ebedî Şefin ilk uğradıkları ve altı gün oturdukları tarihî bina, şimdi C. H. Partisinin Samsun kurulunа tahsis edilmiş bulunmaktadır. Atatürk'ün, biri mesai, diğeri yatak odası olarak işgal ettikleri odalar bu binadadır. Herkesin girip görmesi müsaadeye bağlı bulunan bu odalar, içiçe iki daireden ibaret ve yan taraftan caddeye nazırdır. Her iki daireyi gözden geçiriyoruz. Mesaî odasında görünen eşya: bir yazı masası, bir koltuk, bir dolaptan ibaret. Keza yatak odası da böyle; bir karyola, bir etajer, büyük bir koltuk ve birkaç müteferrik eşya..

Vatanın istihlâs ve istiklâlini ve binnetice dünyada eşi görülmedik bir inkılâp manzumesini millete hediye eden büyük Dâhi, ilk plânlarının bir kısmını ihtimal bu daracık dairelerde çizdi. İnsan, bu daireler içinde gözlerini gezdirdikçe Ebedî Şefi çalışırken görüyor gibi oluyor ve bu küçük odalardan, aziz vatanının mukadderatına müteallik meseleleri nasıl tetkik ve tahlil ettiğine bir kere daha hayret ediyor.

Büyük Şef, Samsunda kaldığı müddetçe hep bu binada çalışmış, sadece ilk gün halkı ve halk mümessillerini kabul ederek konuşmuşlardır. Atatürkün, bu kabulde sordukları sualler, daha ziyade ziraate taallûk etmiştir. Kendisine: "Paşam, bizler, Rum çetelerinden rahat kalıp tarlalarımızda çalışamıyoruz„ diyen bir çiftçiye onun:

— Sizler sabırlı olunuz, fakat sabırla beraber cesaretinizi de muhafaza ediniz. Herşey düzelecektir! şeklinde cevap verdiğini söylüyorlar.

Samsunluların, o günlerde kırılan

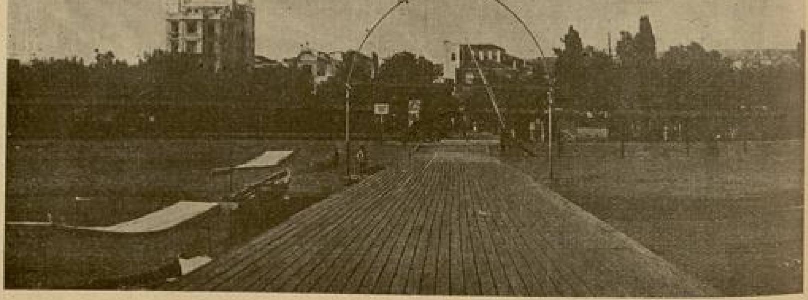

ATATÜRK'ün 19 Mayısta karaya ayak bastıkları tarihî iskele.

maneviyatlarını takviye eden, onlara istikbal hakkında yeni ümitler veren, onları cesurlaştıran tek cümle budur. Atatürk Samsunda başka şeyler konuşmamış, düşüncelerini Havzaya gelinceye kadar tamamen açmamıştır.

Ebedî Şefin, 19 Mayıs kıyılarından Anadolu içlerine doğru ilerleyen hareketlerinin ilk durağı Havzadır.

Samsun kütüphanesinde «Atatürk köşesi» kısmında mevcut eserlerden "Yurdumuz„ isimli bir kitapta eserin muharriri, Gazinin Havzadaki ikametlerini şöyle anlatıyor :

"23 Mayıs 1335 günü Kaymakam Fahri bey, Havza eşraf ve münevveranını toplıyarak, iki gün sonra Mirliva Mustafa Kemal Paşa namında bir zatın Havzaya geleceğini ve böbreklerinin rahatsızlığı için kaplıcalarda yirmi beş otuz gün kadar kalacağını tebliğ etti ve Paşanın istikbaline ait bazı tertibat aldırdı.

"25 Mayıs 1335 günü, Mustafa Kemal Paşa öğleden sonra otomobilde yirmi kadar maiyeti erkânile Havzayı teşrif ettiler. Anafartanın tarihî kahramanını, otel civarında kasabanın münevveran ve muğteberanı ile bir kıt'aı askeriye karşıladı. Kahverenkli bir kalpağın, Mirliva üniformasını taşıyan bir ceketin, külotlu ve çizmeli bir pantalonun tamamladığı sade ve mütevazi bir asker kıyafetile otomobilden inen Paşa, kendisini selâmlıyan askeri teftiş ettikten sonra ve zabitan ile erkânı hükûmetin ve muğteberanın ellerini sıktıktan sonra otele geldiler.„

Muharrir, burada, Atatürk'ün maiyeti erkânından hatırlıyabildiklerini yazmakta ve bu meyanda, şimdiki Başvekilimiz Doktor Refik Saydam ile meb'uslarımızdan İbrahim Talî ve Süleyman Kocaeliyi kaydettikten sonra hatıratına devam etmektedir :

"Kasaba namına arzı tazimat etmek ve hoş geldiniz, demek için ertesi günü bir heyetin Paşayı ziyaret etmesi tensip edildi. Esasen Paşa hazretleri de teşriflerini müteakip kasaba eşraf ve münevveranile görüşmek arzusunu izhar etmişlerdi.„

Eserin muharriri, Havzalıdır, o günlerde Havzada bulunmuştur. Kendisinin de dahil bulunduğu bir hey'et, Atatürk'ün yanlarına gitmişlerdir. Muharrir, bu kısımda, hâdiselere temas ederken ATA'nın, üzerlerinde bıraktığı tesire de ilişerek şunları yazıyor :

"Zairleri oda kapısına yakın bir yerden karşılamak tevazuunda bulunan kahraman Paşa, hey'etin ayrı ayrı ellerini sıkmak ve şahıslarını, vazifelerini öğrenmek suretile alâkadarlıkta bulundular. Mustafa Kemal Paşa, vaziyeti hazırenin taşıdığı fevkalâdeliği izah ederken, parlak ve nafiz gözlerinden ümit nuru dökülüyor; "hiçbir zaman ümitsiz olmıyacağız, çalışacağız, memleketi kurtaracağız !„ diyordu. Sormak cesaretinde bulunduğumuz suallere kat'iyet ve vuzuhiyet veren bir uslûpla Paşa cevap vermiş ve demişti ki :

— "Bizi öldürmek değil, canlı mezara atmak istiyorlar. Şimdi çukurun kenarındayız. Son bir cür'et bizi kurtarabilir, zaten başka türlü de hreket imkânı yoktur !..„

Paşanın bu kat'î sözleri hey'eti çok mütehassıs etmişti. Kendilerinden ayrılırken :

— "Sizinle her zaman temas edeceğim. Dairelerim, Havzalılara her gün, her saat açıktır„ buyurmuşlardı. Aldığımız bu müsaade ile Paşayı her zaman görebiliyor, temaslarımızdan pek çok, manevî istifadeler temin ediyorduk. Bu temaslar bizde bir başkalık da husule getirmiş, belki bilmediğimiz benliğimizi anlamağa sebep olmuştu. Biz şimdiye kadar bu yollar üzerinde kimbilir nice paşaları, nice yüksek rütbe ricalini, nice vali ve mutasarrıfları karşılamışken, mütehakkim, mağrur selâmlarından başka hiç bir şeylerini görmemiş ve elpençe divan vaziyetile bile huzurlarına girememiş, girmek imkânını bulamamıştık.

"Paşayı her ziyaretimizde kendisini daha canlı buluyor, istiklâl ve inkılâp için irat ettiği tarihî misallerden ümitleniyorduk. Anafartalar kahramanı, cazip ve sâkin bir tavırla söz söylerken, Türkün ümit ve imanını temsil eden bir azim ve sebat heykeli olduğunu gösteriyordu. Bu tarihî sözlerdi ki, bizim ruhumuzu değiştirdi, imanımızı tahkim etti, bu sözler bizi vatanperver, bizi teşkilâtçı yaptı.„

(Yurdumuz) isimli kitapta, o günlerde Samsun kıyılarından başlıyarak Havzada, Merzifonda ve Amasyanın yakınlarına doğru faaliyet halinde bulunan (Pontus) culların zulümlerine ilişilmekte ve bu şerait altında Atatürkün Havzalılara verdiği cesaret ve direktifler izah edilmektedir. Ata, Havzada ikamete başlayınca Pontuscuların bu kasabadaki hareketleri oldukça dinmiş, bu vaziyetten bilhassa Samsunlular pek büyük ümitler elde etmişlerdir.

Muharrir bu noktaya ilişerek vaziyeti şöyle hülâsa ediyor :

"Bundan sonra idi ki, büyük fedakârlıklar mukabilinde silâhlar tedarik edilmiş ve köyleri haraca bağlıyan (Pontus) fedaileri (!) ihtiyatlı ve basiretli hareket etmek zaruretini hissetmişlerdi...„

" . . . . . . ektiği inkılâp ve istiklâl tohumunun böyle birdenbire filizlenmeğe başladığını gören Paşa, vaziyet hakkında bizi her gün haberdar etmekte ve bilhassa istihbarat müdüriyetini bu işle alâkadar tutmakta idi „

Mustafa Kemal Paşa, bu günlerde esir muamelesini gören müşarünlileyhin o vakit İstanbul hükûmetine verdiği sıfat- payıtaht ricali âliyesile (!) muhabere ettiği gibi, Anadoluda da millî ve tarihî kumandanlarla, dünün ve bugünün tarihî ve kakraman simalarile de muhaberatta bulunuyordu..

— Arkası gelecek nüshamızda —

En büyük kahramanın takdirlerini kazanmak mazhariyetine kavuşan Havza kasabası.

Tarihî bina: ATATÜRK'ün Havzada ikamet buyurdukları daire

ATATÜRK'ün Havzada daima banyo aldıkları kaplıca binası.

Şiir Sayfamız:

Mecmuamızda tefrika edilmekte bulunan (Beni Unutmıyacaksın) romanının muharriri Bay Orhan Tuğsavul ile eşi genç şairlerimizden bayan.. Şaziye Tuğsavul

Fotoğraflarını bu sayfamıza dercettiğimiz bay ve bayan Tuğsavul, hayatlarını yurd yavrularının bilgilerini yükseltmeğe hasretmiş iki idealist genç öğretmendir.

Anadolunun en hücra köşelerini birlikte dolaşarak, bir yandan meslekî vazifelerini ifa ederlerken, bir yandan da boş vakitlerini güzel eserler yazmağa hasreden bu iki genci, samimî bir surette tebrik ve takdir eylemeyi bir vecibe sayan (Yarım Ay), yazılarına yer vermekle kendini bahtiyar addeder.

NE BİLMEM!..

Bir yanar ateşken kararmışım ben,
Ömrümü üşüten bu kül mü bilmem?
Bir sarı gül gibi sararmışım ben,
Gönlüm mü veremdir, o gül mü bilmem!

Ruhumun kantarı sırf elem çeker,
İçimde bir ses var, hep sitem çeker,
Gönlüm de bülbülle birlik dem çeker,
Gönlüm mü sevdalı, Bülbül mü bilmem!

Etrafımı almış dağlar görünür,
Dağlardan dertlerim çağlar görünür.
İçimde bir şey var ağlar görünür,
Bir yaşlı göz mü bu, gönül mü bilmem?!..

RÜYA

Daldım bir yıllık uykuya,
Ateşler içinde rüya...
Ben çöllerde bir dikendim,
Sen su başında manolya.

Seni güzel eller aldı,
Beni kızgın yeller aldı.
Uyandım ben şimdi fakat,
Başımı ak teller aldı.

Şaziye Tuğsavul

HAYAT VE MANTIK

Kemal DERVİŞ

Bilsen de, bilmesen de sersem gibi yaşarsın,
Yüzyıl dahi yaşarsan son âneden şaşarsın!
Çünkü hayat muamma, herbir sual cevabsız,
Hakim olan tesadüf! Kısmet, şeref, hesapsız.

❖

Hani bir adam görürsün, şansı olunca yaver
Herkes teabbüt eyler; herbir zeminde server;
Talih tebessüm etmiş, her yaptığı isabet.
Her fikri bir keramet, her fili bir dirayet;
Meftunu bir yığın halk, peygambere rakiptir;
Hayvan gibi düşünse re'yi yine musiptir!.
Lâkin, dönüp tekerlek, fevtoldu mu o servet
Başlar hücum ve tenkit, tezyif, alay, husumet.

❖

Bir diğerin görürsün, bolbol ilim kazanmış,
Tetkik, kemâl peşinde pek köhnemiş, sararmış.
Âlem geçer yanından hiç etmeden alâka:
Zengin değil zavallı, elbette olmaz arka!
Mefkûresi ilimdir, tek gayesi beşerdir;
En çok sakındığı şey mel'un yalanla şerdir!
Altın kadar asildir, o, zilleti içinde;
Lâkin yaşar yabancı öz milleti içinde.
Vakti gelüp ölünce kadrı tebarüz eyler:
Sanki yarış ederler methiyeler, eserler!
Ancak, zavallı artık kurda, kuşa yem olmuş
Pek geç gelen bu şandan ruhu, acep, ne duymuş?

❖

İnsan, nasıl düşünse bulmaz bu işte mantık!
Mantık ta varsa şayet, ağrep ve pek te çarpık..
İnsanın aklı almaz haktan uzak bu hali:
"Hak,, ismi arkasında zihni arar "Kemali,,.

KİTAPLAR Arasında

İbrahim Hoyi

BAHÇIVAN: Rabintranath. Tagore.
İbrahim Hoyi. Hind Şiirleri. 126
Sayfa. 30 kuruş. Remzi kitapevi.

Yazan: Ragıp Şevki

Dostum İbrahim Hoyi birçok değerli tercümeleri başına meşhur Hind şairi Rabindranath Tagor'un "Bahçıvan„ nı geçirdi. Münif Fehimin nefis bir kapağı ile çıkan "Bahçıvan„ çok kısa bir zamanda satılıp tükendi, ikinci tab'ı yapıldı. Bu tabı da ayni şekilde rağbet ve istekle karşılandı.

İbrahim Hoyinin edebî eserler üzerindeki titizliğini benim kadar bilen yoktur, sanırım. O alelâde bir bahise ait tercümeyi, harikulâde bir sür'atle yapar, fakat vaktaki edebî bir eserle karşılaşır, stilosunun gemlerini kısar, dikkatını artırır ve kafası en verimli bir faaliyetle harekete geçer.

Tagor talihli bir şairdir. Çünki bizde onun "Bahçıvanı„ aynı zamanda iki kişi tarafından çevrildi. Fakat birincisi sönük ve hareketsiz kaldı, ikincisi, yani İbrahim Hoyinin çevirdiği "Bahçıvan„ bütün münevverler arasında yer aldı, hattâ daha ileri gitti. Bir kısım liselerimizde edebiyat örneği olarak ve ders şeklinde okutulmağa başlandı.

"Bahçıvan„ tam bizim ruhumuzu terennüm eden ve bizim iç âlemimize hitab eden bir eserdir ki, okurken bu mihnet dolu dünyadan uzaklaşıp huzura ve sükûta kavuşuyoruz. Medenî kabiliyetlerimizin inkişafına ve garplı hareketlerimize rağmen bizim ruhumuz şarklı kalmaktan uzak bulunmuyor. Ve bunun içindir ki "Bahçıvan„ ın her sahifesinde bir şiir âlemine dalmaktan, sâkin ve sessiz düşünmekten kendimizi alamıyoruz.

Tagor'un yarattığı hava bizim Nedimimizin, Şeh Galibimizin yarattığı havaya ne kadar çok benziyor. Nedim:

Ayağın sakınarak bas aman sultanım

Diyor. Tagor bir kadın yürüyüşündeki sessizliği ayni şekilde söylüyor:

Ayak bileklerin hızlı sesler çıkarmasın, dikkat et

Diyor. Sonra tıpkı Nedim gibi, bir aşk âlemi yaratıyor:

İbrahim Hoyi

Tagor'un bizimkilerden üstün kudreti, resim çizmekteki maharetidir. O, Hindistan gecelerini, Hind kadınlarının kulaklarındaki küpeleri, boyunlarında çiçekten halkaları anlatmakta öyle büyük bir kudret göstermiştir ki, çizdiği bu resimlerin hepsi, "Bahçıvan„ ın tablo larıdır. Bahçıvanda mevcut his âlemi ile bu çizgi âlemi birleşince, Tagor bunun için bir sanatkâr olarak karşımıza çıkıyor.

Bahçıvana başlayınız, göreceksiniz ki, bir anda bütün sahifeler kendiliğinden çevrilmiş ve siz farkına varmadan kitabın ortasına gelmişsinizdir. "Bahçıvan„ daki köle, kraliçenin karşısında öyle güzel konuşur ki, onun birer inci halinde dizdiği kelimelere hayran olursunuz.

Kitabın ortalarında gözünüz bir yere takılıyor ve okuyorsunuz: (Bir sabah bir kör kız, çiçek bahçesinde Lotus yaprağına sarılı bir çiçek gerdanlığı verdi bana.. Gerdanlığı boynuma taktım ye gözlerim yaşlandı. Onu öptüm ve: "Sen körsün, çiçekler bile öyledir. Sen kendin de, hediyenin nekadar güzel olduğunu bilmiyorsun!„ dedim.)

Hasan Âli

Bahçıvan bugün için de, yarın için de her münevverin kütüphanesinde bulunması lâzım gelen bir eserdir. Bir başka yazımda okuyucularıma Tagor'un şiir dünyasını vermeği vadederim.

AŞK RÜYASI: Maksim Gorki.
Hasan Âli Ediz. Rus Hikâyeleri.
190 Sayfa 50 kuruş. Remzi kitapevi

Bugüne kadar Rus edebiyatını Hasan Âli Ediz kadar kudretle ve büyük bir verimle dilimize çeviren olmadığını söylersem, yapılan bütün tercümeleri takip etmiş olan okuyucularım bana hak verirler. Çünki Hasan Âli Ediz, Rus edebiyatını doğrudan doğruya Rusca asıllarından çevirmektedir. Bu da, onun için en müsait bir avantaj sayılabilir. Evvelce değerli avukatımız Haydar Rifat tarafından yapılan tercümelerin sonu gelmeyişinin sebebini işte bu mes'ele üzerinde aramalıdır.

Hasan Âli Ediz sadece Ruscayı bilmek ve Türkçeye vakıf bulunmak ile iktifa eden bir entellektüel değildir. O, Rusca ıstılahları, Rus argosunu Türkçeye bütün havası, manası ve mükemmeliyeti ile çeviren bir mütercimdir. Türkçenin hertürlü tekellümü ile Ruscanın her çeşit konuşma tarzını birleştirmek ve halk tabakasından bir Rusun, Ruscede mükemmel ve güzel olan konuşmasını Türkçeyede ayni mükemmeliyette nakletmek ustalığını göstermektedir. Daha geçen senelere kadar Rus şairi Puşkin'i bilenlerimiz çok azdı. Hasan Âli bu büyük şairi bütün Türk münevverlerine tanıtmak hizmetini yapmış, gazete ve mecmualarda birçok yazılar yazmış, bu arada "Aleksandr Puşkin ve klâsik Rus edebiyatı„ adlı bir kitabından başka Puşkinin maça kızı, Mısır geceleri, Dubrovski adlı eserlerini dilimize çevirerek kitap halinde vermiştir.

Durmadan, dinlenmeden çalışan ve bütün çalışmasını da Rus edebiyatının Türkçeye nakline hasreden Hasan Âli, Turgeniev'den "babalar ve çocuklar„ ı, Gogol'den "Mayıs gecesi„ni Lenç, Zozula, V. Kafayev'den de "Rus hikâyeleri„ ni dilimize çevirmiştir.

Son defa onun Maksim Gorkiden naklettiği 16 hikâyesi " Aşk rüyası „ ismile intişar etti. Bu hikâyeler, şimdiye kadar Gorkinin Türkçeye çevrilmiş en güzel hikâyelerini ihtiva etmektedir. Hepsi de ayrı ayrı büyük bir kıymet taşıyan bu hikâyelere Hasan Âli " Aşk rüyası „ adını vermiştir.

Kitabın başında Maksim Gorkinin hayatını, eserlerini tahlil eden uzun, çok değerli bir baş yazı vardır ki, "Aşk rüyası„ için bu, cidden çok yerinde bir tetkiktir. Hikâyeleri okumadan evvel bu tetkike göz gezdirenler, Gorkinin realist ve romnatik üslûbü üzerinde tam bir fikir edinmiş olurlar ve hikâyeler bu bakımdan daha fazla bir ehemmiyet kesbetmiş bulunur.

Hasan Âli bütün bu tercümelerinden başka yeni yeni şeyler de vadediyor: A. Çehovdan " 6 numaralı kovuş „, Gorkiden " Benim Üniversitelerim „ ilâh...

Rus Edebiyatına bukadar büyük bir vukufu olan dostumuzdan yalnız biz değil, bütün Türk okuyucuları, bunlar gibi daha birçok kıymetli eserler beklemek hakkımızdır sanırız.

No. 5

— Lâkin İclâl beni, kırıyorsun. Düşün ki ben nihayet bir erkeğim. Yani senin oda hizmetçin değilim ki bunları bileyim.

— Ben çok zaman kırıldım.

— Ya... Sende birikmiş isyanlar vardı!.. Fakat bunu izhar etmeliydin...

Fikrin; sükût ederek beni mes'ut zanettiğin zamanlarımda böylece vurmak miydi?..

— Senin hissetmeni bekliyordum.. Ne yazık ki bunu anlamadın, yahut anlamak istemedin..

— İclâl, bu kadar acı söyleme, üç senedir hangi arzun yarım kaldı, hangi isteğini ihmâl ettim. Ve hangi sıkıntılı zamanımda seni kırdım ki, ortada birşey yokken beni en hassas yerimden yaralıyorsun.

— Bunları, sen kendinde bir hak kazanmak için düşünüyorsun. Fakat üç senedir nasıl bir cendere altında yaşadığımı unutuyor, yahut inkâr ediyorsun. Tekirdağında basit bir köy kadını oldum. Halbuki ben de gencim, haris ve şedit olan arzularımı son haddine kadar körlettim. Üç uzun senem inzivada her zevkten, her ihtiyaçtan uzak geçti. Bu, yalnız ruhla, gönülle takdir edilmez.

— Anlat yavrum, anlat!.. En büyük fedakârlıklarla sana verdiğimi zanettiğim saadetin bir hiç olduğunu anlat!..

— Yanlış düşünme Sabri, mes'ut olduğum zamanları inkâr edecek kadar nankör değilim ben. Fedakârlıktan bahsetmiştin, halbuki bu, senin tabiî borçların. Bense hiç bir şeyi feda etmeğe mecbur değilken en nazlı taraflarımı seni üzmemek, saadetini sarsmamak için görmez oldum.

— Eğer vicdanın bunu kabul etmeye müsaade ediyorsa, ben ondan şüphe ederim İclâl. Çünki ben senin içini dışın gibi berrak ve güzel bilirdim. Bu hususta aklıma yanılmak gelmezdi. Zanederdim ki seni her saniye mes'ut ediyorum. Ve her saniye bir parça daha kaynaşıyoruz. Meğer senin içinde biriken, gizli gizli büyüyen bir dert varmış. Yoksa böyle manasız, aslı olmayan bir sebeb seni kavga ettirecek kadar asebileştirmezdi... Yazıklar olsun, ben çok alıkmışım ki bunu daha evvlinden hissedemedim...

— Neden manasız olsun, pek âlâ manalı. Hem başka ne olabilir. Tahmin ettiğin bir nokta varsa eğer söyle.

— Ruhlar yekdiğerini görmek imkânını bulsaydı, dünyadan yalan denilen şey kalkardı. Ne bilirim ben senin, içindeki ıstırabı dışında saadet olarak gösterdiğini.. Seni mes'ut gördükçe sevindim. Ve sevindikce daha çok mes'ut etmeğe çalıştım. Seni düşündüğüm zamanlar mesleğimi, varlığımı, bütün herşeyimi unuturdum.

Burada gözlerim dolu dolu olmuştu. Sesim de ağlıyor gibi titrek, fakat sâkindi...

— Sen de bir zamanlar beni severdin İclâl bunu inkâr edemezsin. O günler, gözlerini aşkla, saadetle yumduğun göksümde; bin türlü heyecan ve bin türlü huzurla çırpınan, koşan kalbimi böyle bir saat içinde kıracağını tahayyül eder miydim...

Karım son sözlerimden sonra başını önüne eğdi, menbaını keşfedemediğim bir infialle bulanan ruhumun vicdanî bir nedametle durulur gibi olmasını gözlerinin etrafında beliren çizgilerden anladım... Ve ben de önüme bakarak:

— Senin bu kadar asabileşeceğini bilmiş olsaydım, ne zaman gideceksin diye sormazdım.

— Ben susuyorum, sen de susarsan daha iyi olur.

— Her zaman sustum İclâl ve daha çok kere susmağa da kuvvetim var...

Artık birşey söylemiyorduk. Başımı arkaya, söğüt ağacının gölgesine dayadım... Ne dereyi görüyor, ne de kuşlarla, böcekleri işitebiliyordum. Çağlayanın uzaktan gelen homurtusu kafamdaki tezatlı, hazin gürültülerle karışıyor, tepemdeki yaprakların arasında yaralı kanadile uçamayan bir serçe kuşu gibi ümitsiz düşünüyorum. Süsleye süsleye bitiremediğim saadet binası bir anda üzerime nasıl yıkılıverdi yarabbi...

Ve benim ne büyük bir günahım vardı ki, emellerimin üstünden en uzak tezatlara kadar yuvarlandım. Ne acı bir sukutla sanki Babilin asma bahçelerinden Âsurun zındanlarına düştüm.

Fikret döndü... Ağır, yüklü dakikalar saatlerle çoğaldı, geçti... Onlar konuşuyorlar ben onları duymuyorum bile. Kendi kendimin içinde sızlanan muztarip bir mahlûk oldum... Bugün ümidim, sadetim, hayatım münkesir... Tazyikle kapanan gözlerim beni karanlık, dikenli bir çıkmaza götürüyor. Ve benbu manasız boşluk içinde bilmem hangi haile çarpıp parçlanacağım... Karımla konuşmuyoruz. Fikret, ikimizin arasında bir hattı vâsıl. İnsanın kendine en yakın sandığı vücuda yabancı ellerle uzanması ne feci birşey...

Söğüt yapraklarının gölgelediği çimenler üzerinde yattığım yerden doğruldum. Sigaram bitmişti... Bir aralık

köye sigara almaya indim. Takriben yarım saat kadar sonra tekrar oturduğumuz yere döndüğüm zaman onlar yoktu. Kafamdaı geçen ihtimallerden ayrılırken onları karşıdan, mısır tarlasından geliyor gördüm. Bugün hayatımda yediğim darbelerin ilk ve en vahimi oldu. Bugünü yüzüme sıcak gözyaşlarile ıstırap şelâlesi yaptım. Bugün, her dakikasile içimde müebbet bir yeis ve hicran olarak kalacak...

. . . .

Eve dönüyoruz, Barbaros gittikce uzaklaşıyor; sahilden ufuklara doğru açılan büyük vapurlar gibi azar azar küçülüyor...

Ah, ey İsviçre köylerine, daha sonra cennete benzettiğim belde : ey uğursuz Barbaros. Seni ömrüm oldukca unutamıyacağım. Göğsümden en ince bir hissi koparırcasına çekip aldın. En kutlu bir vücudu ruhumdan ayırdın. Ben ki sana yeryüzünün aşkla, füsunla dolu ilâhî bahçesi diyordum. Ben ki senin hatıralarını en mutlu günlerimden sayar, en kuvvetli hâyal rabıtalarile sana bağlı kalırdım. Fakat bir gün gelip saadet rüyası içinde bana felâketler göstereceğini nasıl tahmin ederdim.. Sana bir daha uzaklardan bakarken bile düşmanımı görmüş gibi dişlerimi sıkacağım. Senin bir kuş yuvası kadar sık ve toplu ağaçlığına bundan sonra; hayatımı ısıtan bir sıcaklığı soğuttuğun için kinle, nefretle bakacağım...

***

Bu meş'um günün üstünden tam bir hafta geçti. O zamandanberi karımla dargınız. Saatler biribirimizin yüzüne bakmadan, biribirimizle konuşmadan geçiyor. Aysel ikimizin arasında canlı bir telefon makinesinden başka birşey değil... Birkaç günümü, dünya ile alâkasını kesip bir manastır odasına kapanan zahitler gibi yaşadım. Karımın öyle küskün halleri vardı ki, bütün herşeyi unutarak, izzetinefsimi parça parça ederek dizlerinde ağlamak arzusile yanıp kavruldum.

Ah yarabbi, onu neden bu kadar çok sevdim ben... Neden onun bir tek bakışında gururum ve bütün benliğim bir buz parçası gibi eriyip gidiyor... Yemeklerde onu konuşturmak için çok uğraştım. Fakat her sözümü cevapsız bıraktı.

Yalnız bu sabah evden çıkarken yüzüme bakmadan :

— Pastaları çabuk gönder, sonra sen de erken gelmeyi unutma, dedi.. Sesinin bütün yumuşaklığile bana böyle emirler verişine okadar çok sevindim ki eğer kapıdan dışarı çıkmamış olsaydım, içeri girer, saatlerce onu dinlerdim. Kafamda akisler yaparak uğuldayan sesinin dinmesinden korkuyordum... Yazıhanemde akşama kadar bir genç kız hoppalığiyle hudutsuz neş'e ve sevinç içinde çalıştım. Eskiden her gün saadeti hiç aksamadan yudum yudum içerdim. Herhalde zahirli görünüşlerimin yeknesak olması bundandı. Fakat bugün kısılan bir saadetin birdenbire boşalmasiyle adeta sarhoş olmuştum; etrafımdakileri bile neş'elendirmiştim. Akşam eve döndüğüm zaman henüz vaktın erken olmasına rağmen herşey hazırlanmış, Fikretle karım salonu en modern bir salon kıyafetine sokmuşlardı. İstemiyerek Fikrete takıldım :

— Yaman olmuş azizim, cidden yaman. Tıbkı Şanuvara benziyor, yalnız şu köşede bir caz eksik.

— Ne söyliyorsun dostum, bu gece radyonun okadar güzel bir proğramı var ki en muhteşem caz takımını bile aratmaz.

Karım bana karşı yine soğuk davranıyordu. İçimde dehşetli bir kıskançlık doğdu. Fikretle olan tatlı, yakın muhavereleri, ne bileyim sanki her kelimesi birer ateş parçasıymış gibi kulaklarımdan içeri girdi.

Fakat ah bu aşk ve bu aşkın iradeye verdiği zaaf en büyük cinayetleri bile insana affettiriyor onun sehhar, yumuşak kollarından kurtulmak mümkün değil. Eğer o benim bir kolum veya bacağım olsaydı, kesip atardım. Lâkin göğsünde saklı bir gölgeyi koparıp almak bir insan için nasıl kabil olabilir... Oturduğum köşe koltuğunda kalbimi ezen bir yükün acısiyle kaç saat geçmiş, bilmiyorum.. Gelen ilk davetli grubun kapıyı çalmasile kendime gelebildim. Bir kâbusun ferdaya ermiş mahmurluğu içinde karımın sesini duydum.

— Elbiselerini değiştirmiyecekmisin Sabri ?.. diyordu. Daha kapı açılmadan merdivenlerden yukarı koştum. Beş dakikanın içinde kalemine geç kalmış memurlar gibi çarçabuk hazırlandım. Ben tekrar aşağı inerken ikinci grup da salona giriyordu. Yarım saat sonra bir tane boş sandalye kalmamıştı. İkişer ikişer dansa kalkanlarla evim ilk defa bir balo maskesi takmıştı... Karım Fikretle dansederken ben garson gibi öteye beriye koşmaktan başka birşey yapmıyordum. Radyo ağır bir tangoya başlıyordu. Ben ortaya çıktım : susarak yüzüme bakan misafirlere yarı alaycı :

— Hanımefendiler.. Beyefendiler, dedim. Lütfen herkes sandalyesinin altına baksın...

Konfet ve serpantin paketlerini alanlar ellerini biribirine vurarak :

— Cidden güzel bir sürpriz, diye bağırıyorlardı.

Sıhhiye Müdürü biraz içmiş olacakki yanıma gelerek kulağıma :

— Yaman adamsın Sabri vesselâm. dedi.

Kar taneleri gibi uçuşan konfet yağmuru altında ve karmakarışık serpantinlerle biribirine dolaşanlar arasında Fikretle karım da bulunuyordu. Gece saat ikiye kadar her dakikayı sahtekâr bir neşe ile geçirdim.

Ah bu cebrî gülüşlerim altında ne büyük bir ıstırabın saklı olduğunu bilseler. Elbette çılgınca kahkahalarını biraz olsun kısarlardı.

Anlıyorum ki zavallı emellerim yeşil başaklar gibi yavaş yavaş solup kuruyor. Ve ben Karabahtımın insafsız işkenceleri içinde gözyaşlarımdan daha elemli bir tebessümle meçhul sonsuzluklara doğru sürüklenip gidiyorum.

Salon boşaldıktan sonra balkona çıktım. Kırık vücudumun üstünden hazin bir düşünce ile ağırlaşan kafamı suların lâcivert boşluğunda dinlendirdim. Dünyanın en öldürücü üzüntüsile dalgın ken bu gecenin zihnimde bıraktığı müb hem hayâller içinde Fikretin yüziyle karşılaştım. Çocukluk arkadaşım gözümde zelil, düşkün bir mahlûk kadar küçülmüştü... Her gün bir başka çapkınlığiyle bütün Tekirdağına umumî bir dedikodu mevzuu olan bu adama karşı içimde her saniye şahlanan her saniye başka başka şekillerle ayaklanan bir kin hissi uyandı... Daha bu gece kaç kadına birden musallat olduğunu gözlerimle gördüm. Ufacık bir hareketini bile gözümden kaçırmadan onun her halini tetkik ettim. Hele bu kadınların içinden birini büyük bir cür'etle evine kadar götürüşü beni hayretlere düşürdü. Biçarelere hem kızıyor, hem de zavallılıklarına acıyordum. Süslü üniformasile o emsalsiz vücudun, o sarışın başın içinde ne maddî, ne muzır arzuların kaynaştığını bilmiyorlar... Fakat Fikret, bana hayatım kadar yakın olan bir vücuda el uzatmak istediğin için seni asla effetmeyeceğim.

— 3 —

Çay gecesini maziya gömeli bir ay oldu... Bu bir ay gâh yorucu uzun heyecan devrelerile, gâh günlerce süren azap saatleri ve yağmurlu gecelerden sonra penbe şafaklarla doğan taze sabahlar gibi renkli saadet rüyalarile geçti... Bazan öyle günüm oldu ki bir bardak süblüme ile göçüp gitmek için ufak bir cesaret aradım. Ve yine öyle günüm oldu ki bir neşe'nin namütenahi hudutları içinde kendi kendimi kaybettim.

— Arkası var —

№: 18

Birdenbire kapının zili iki defa üst üste çalındı. Heyecandan boğulur gibi birkaç adım ileri doğru ataratmaz durdum ! bu kim ?.

Mehpare olsa, anahtarı var, açar girer.. fakat bu yabancı kim ?.

Hiç kimseyi, tek tanıdık yüzü hatırlıyamıyorum ! Kim, bu kim ?.

Yoksa Mehpare anahtarını yalıda mı bıraktı ?..

Elimi kapının sürgüsüne uzatırken kalbimin çarptığını hissettim, ah, ben hasta bir adam olmağa başladım. Bu heyecan, bu kalb çarpıntısı ancak bir hasta adamda olabilir.

Tereddüt ederken sol elimin avucunu sol yanağıma basdırdım : Ateş... Yine o dalga dalga dağılan ve bütün vücudumu saran ateş..

Sürgüyü çeker çekmez, kapı sanki kendiliğinden açıldı ve karşımda, siyah çarşafının omuzları karlarla örtülü, siyah peçeli bir kadın buldum. Az kalın peçesinden yalnız iri siyah gözlerinin parlaklığını görüyordum.

Dirseğine kadar siyah bir eldivenle örtülü kolunu yavaş yavaş kaldırdı ve peçesini bir anda açdı.

— Mehlika !. diye haykırdım.

— Benim, dedi. Seni görmeğe geldim...

— Fakat Mehlika....

Bir adım atarak içeriye girdi, sükûnetle kanadı çekdi ve kapıyı kapadı.

— Mehpareyi bekliyordun değil mi?.

Ağır ağır yürüyerek yarı açık kalan sıcak odadan içeriye girdi. Hiçbir şey söylemeden arkasından yürüdüm. Yüzümdeki ateş bir anda dağılmış ve soğuk bir ter alnımı kaplamıştı. Darmadağınık olan düşüncelerimi toplamağa çalışarak kapının yanında durdum.

Mehlika yavaş yavaş eldivenlerini çıkardı. Başından pelerinini ve çarşafının etekliğini attı. İnce lâciverd bir tayyörle kaldı. Sonra başını çevirip yüzüme bakdı, ellerini arkasına bağladı ve ağır ağır yaklaştı :

— Bana, hoş geldin demiyorsun?..

Yüzü solgun, göz altları mosmordu. Kirpiklerini oynaşdırdıkca bu morluk büyüyor, yanaklarının tam ortasındaki çukurların gölgeleri şakaklarına doğru yayılıyor ve siyah saçlarının çerçevelediği başı geriye doğru gidib geliyordu.

— Niçin bana bu kadar fena bakıyorsun Süleyman...

Ellerini arkasından çözüp iki yanına halsiz ve bitkin bırakarak mırıldanıyor:

— Biliyorum, buraya gelmekle sana tahammül edilmez bir sıkıntı verdiğimi biliyorum. Fakat, ah, seni seviyorum Süleyman,.. Bana o kadar güzel günler yaşattın ki, bunların sadece birer hatıra olarak kalmasına tahammül edemiyorum. Benden uzaklaşdığın gündenberi sadece bedbaht oldum. Uyuyabilsem, bir dakika olsun unutabilsem, bir saat olsun avuntabilsem...

Gözleri doluyor ve boynunu sağ omuzuna çarpıtarak mırıldanıyor :

— Bana acımıyorsun değil mi ?. Ah, elbette.. Çünki beni sevmiyorsun.. Halbuki bilsen, benim seni ne kadar sevdiğimi tasavvur edebilsen.. Geceleri durmadan güzel gözlerini ve güzel saatlerimizi düşünüyorum, ağlıyorum, çırpınıyorum. Sabahları gün ağarmağa başlarken, kendimi bir kanepede, veya bir koltuk üstünbe buluyorum. Güneş doğarken bile kendime gelemiyorum. Sonra Mehpare aşağıki odasında bahtiyar ve neş'eli şarkılar söylemeğe başlıyor ve o zaman onu öldürmek arzusuna düşüyorum. Fakat ah, biz, ikimiz de, o da, ben de bedbaht zavallılarız. Bir gün gelecek, o da benim gibi bedbaht olacak.. o da ağlıyacak, o da ablası gibi çırpınıp ıstırab çekecek..

Yanıma yaklaşdıkca sesi titriyor ve gözlerindeki yaşlar çoğalıyordu. Nihayet iki iri damla yaş gözlerinden yanaklarına doğru akdı :

— Ah, işte, ağlıyorum. Yine ağlıyorum. Çünki... Senden son defa beni sevmeni istemeğe geldim. Yarın buradan gideceğim ve bir daha geri dönmiyeceğim... Süleyman, yalvarırım ; beni eskisi gibi, odama gelib sabaha kadar kaldığın geceler nasıl bütün kuvvetinle okşayıb öpdiysen, öylece okşa ve öp., Son defa.. Artık herşeyi biran için, bir saat için unut... Beni sev Süleyman, çünki ben bedbahtım Süleyman..

Hep susduğum ve kaşlarımı çatarak sabit ve kızgın gözlerle bakmakda devam ettiğim için, Mehlika cesaret edib daha fazla yaklaşamıyor, yarı düşük omuzlarını indirib kaldırarak ve ellerini uğuşdurarak mırıldanıyordu :

— Niçin böyle bakıyorsun ? Niçin bu kadar fena oldun. Ben sana bir fenalık yapdım mı ?. Bilâkis, herşeyimle senin oldum. Her şeyimi sana verdim. Niçin benden nefret ediyorsun ?. Ah, hayır.. Süleyman, beni unutmana imkân yok, beni unutacağını aklıma sığdıramıyorum. Güzel ve bahtiyar gecelerimizi hatırlamıyormusun Süleyman.. Seni kollarımın arasında uyuttuğumu, başını göğsümde yatırdığımı unuttun mu ?. Ah Süleyman, beni nasıl kucaklardın, nasıl kollarında taşırdın ?..

Ellerini uzatarak ellerimi buldu ve öpmeğe başladı :

— Bana acı Süleyman, yalnız seni seviyorum. Beni bu kadar çok düşüren sensin.. Ah, ben artık insan değilim, sana hak veriyorum, ben de senin gibiyim. Benim de hislerim, duygularım var ..

Mehlika ellerimi öperken başını kaldırdı ve kollarını bir anda boynuma doladı, vücudunu vücuduma vererek başını başıma doğru uzattı, yanaklarını dudaklarımda ve yüzümde gezdirmeğe başladı, öpüyor, kokluyor ve kollarını boynumdan omuzlarıma ve kollarıma uzatarak vücudumu sarmağa çalışıyordu. Fakat Allahım bu güzel kadın, niçin bana bu kadar soğuk ürpertiler veriyor ? Ateş gibi dudakları tüylerimi ürpertiyor, üşür gibi oluyorum. Sinirlerim üzerinde dolaşan bu soğukluk gittikce artıyor ve tahammül edilmez bir hâl alıyor..

Mehlika, yüzümü, çenemi, boynumu ve dudaklarımı öperken kesik ve heye-

canlı bir sesle mırıldanmakda devam ediyordu :

— Ah, sana ne oldu Süleyman.. Seni benden bu kadar uzaklaştıran kim oldu ? Niçin beni sevmiyorsun, neden öpmiyorsun ? Neden beni kucaklamıyorsun ?..

Hâlâ aynı soğuklukla ve bir put gibi sabit ve cansız durduğumu gören Mehlika, birdenbire dikildi, sonra kollarını boynumdan çekti, gözlerini gözlerime dikerek uzun uzun baktı :

— Alçak !. diye bağırdı. Sesi odanın duvarlarında soğuk bir akisle dolaştı. Ta burnumun ucuna kadar yaklaşarak boğuk bir sesle :

— Hayvan ! diye homurdandı. Hayvan... Murdar adam, artık bana doydun değil mi ?. Aç kurt, artık benden alacağın zevki aldın değil mi ? Şimdi, bıktın, şimdi kardeşimi, zavallı kardeşimi dişliyorsun. Ah, sen ne âdi insansın, ah sen ne bayağı mahlûksun. Senin gözünü toprak doyursun, namus hırsızı, rezil, âdi adam.. Hayvan, hayvan !...

Birdenbire bütün sinirlerim, kafamın içinde, boşalan bir zenberek gürültüsü ile toplanıb açıldı ve bir anda kolumu hızla kaldırdım, Mehlikanın yüzünde şaklayan elim, havada kaldı. Mehlika, bir yaprak gibi dalından kopdu ve yere yuvarlandı. Fakat hâlâ bağırıyor sanıyordum, hâlâ bütün kötü kelimelerle haykırıyor sanıyordum. Eğildim, parmaklarımın bütün kuvvetile omuzlarından tutmak istedim, ipek gömleği parça parça elimde kaldı, saçlarından kavradım ve çekdim, yüzüne ikinci bir tokat savurdum, omuzlarından kavradım, ve hızla kaldırıb, solda sedirin üstüne attım, artık bütün sinirlerimin kuvvetile vuruyordum. Mehlikanın ipek tayyörü liyme liyme o'muş ve vücudu iki kat büzülmüştü, yalnız inliyor ve arasıra :

— Süleyman... Süleyman... diye mırıldanıyordu.

Son yumruğumu vurduğum zaman birdenbire durdum : Fakat ah... Bana ne oluyor ?. Ben bundan zevk duyuyorum, döğmekden zevk duyuyorum, niçin ?. Fakat, niçin ?..

Mehlikayı bir çekişde çevirdim, başını geriye atmış ve siyah saçları bütün yüzünü kaplamıştı. Elimi atıb saçlarını çekdiğim zaman yaş içinde ve kıpkırmızı kalmış yüzü meydana çıkdı :

— Söyle, ben hayvan mıyım, ben bayağı mıyım ?. diye bağırdım.

Sesini çıkarmıyor, sadece derin derin nefes alıyordu.

— Söylesene kahbe, söylesene !. diye haykırdım.

Ağır ağır inledi ve gözlerini açıb kapadı. Dudaklarının arasından bir tek kelime çıkdı :

— Hayvan .... sın !...

Ah, iki elim de nasıl yüzünde şakladı. Bu kadını parçalamak istiyorum, omuzlarını sarsarak, saçlarını çekerek nasıl haykırıyorum. Ağzımdan çıkan şeylerin ne olduğunu bilmiyordum, fakat kollarım bütün kuvvetile geriliyor, Mehlika'nın üstündeki ipek gömlek ve dekolte gittikçe parçalanıyor, ve omuzlarında yer yer mor lekeler beliriyordu.

Vurmak, hep vurmak, öldürmeden vurmak arzusu içinde çırpınıyordum. Fakat bu, bana hiçbir ıstırap vermiyor, bilâkis, vururken, saçlarını çekerken ve omuzlarını parmaklarım arasında ezerken haz duyuyorum, evet, haz duyuyorum.

Allahım, bu zevk nereden geliyor ? Ben gerçekten bir hayvan mıyım ? Dişlerim niçin bu kadar büyük bir zevkle birbiri üstüne kenetlendi ? Niçin kanımda, büyük bir zevkin tatlı akışını hissediyorum. Kalbim neden bu kadar büyük bir hızla çarpıyor ? Fakat ben çıldırıyor muyum ?..

Son defa elimi kaldırırken birdenbire durdum. Kolum ağır ağır indi. Kafam, bütün gürültülerinden bir ânda kurtuluverdi. Gözlerimde yalnız birşey vardı : Mehlika'nın kopan ve parçalanan dekoltesinden dışarı fırlayan bir tek göğsü...

Mehlika kollarını yana bırakmış, kendisini yumruklarıma terketmiş, sadece inliyordu. Yüzü kıp kırmızı, gözleri kapalı idi. Vücudunun yarısı çıplaktı. Yuvarlak ve güzel omuzları, yer yer lekeleri ile meydanda kalmıştı. Teni bütün o sıcak, güzel kokusu ile burnuma çarpıyordu. Hiç kıpırdamıyor, derin derin nefes alıyor, karnı üstüne bastırdığım dizimin tazyikinden habersiz, ağlamadan, çırpınmadan duruyordu.

Odayı derin bir sessizlik kaplamıştı. Ter içinde kalan alnımı silerken, dışarıda tipi halinde yağan karı gördüm. Kar, durmadan kar yağıyor, karşı apartmanlar görünmiyor, sadece iri kar parçaları uçuşuyor...

Mehlika bu derin sessizliğin nereden geldiğini anlamak için oynaştı. Gözlerini açtı ve göz göze geldik. Gözlerinin akı kızarmıştı. Gözbebeklerinde ıslak bir parlaklık vardı. Morarmış göz altları ile bu iri siyah gözlerin içinde sanki büyük bir ateş yanıyor ve vücudundaki bu tatlı koku da bu ateşten geliyordu.

Başımı yavaş yavaş eğerek kısık bir sesle :

— Mehlika !. diye fısıldadım...

İnanamıyormuş gibi gözlerini kırıştırdı, kuru dudaklarını oynaştırdı ve titrek bir sesle cevab verdi :

— Süleyman !..

— Arkası var —

Gazi Terbiye Enstitüsünün Bahar Bayramı

— Baştarafı 11 inci sayfada —

Müsabaka şartı: Çuvalı baştan giyip, ayaktan çıkarmak ve hedefe koşmaktır. Birinciye direktör tarafından bir çift çorap, bir ipek eşarp ve şifon muflon...

Esat Altan yine gülüyor ve kabul ediyor..

Bayanlar hevesle işe başladılar. Çuvallar baştan girip ayaktan çıkıncaya kadar siyah önlüklü bayanları tanıyamaz olduk : Bembeyaz olmuşlar. "Un çuvalına mı girdin„ sözü burada söylenir. Meğerse çuvallar unlu imiş.

Hani Kayserili: "bizim memlekette bir baştan öküz sokarsan öbür baştan pastırma çıkaran fabrika var„ dediğine inanmaz, ona : "Pekâlâ, bu fabrikaya bir kapıdan pastırma koyarsak öbür kapıdan öküz çıkarabilir miyiz?„ diye sual sorulup gülerlermiş.

Fakat burada gülünecek hakikattir. Siyahlı, beyazlı, sarılı bayanlar, çuvalın bir ucundan girip öbür ucundan çıkıncaya kadar bembeyaz oldular. Mükâfatı hak ettiler doğrusu. Fakat hedefe koşmıya cesaret edinmesi kaldı?

Beden şubesi gençleri mutelif beden hareketleri gösteriyor ve alkışlanıyorlar. En beğenilen gence direktör tarafından bir takım spor elbisesi vadi var. Fakat Esat Altan bu emri vakilere gülerek isyan ediyor.

— İnsaf yahu, bana mayıs aylığı yüzü gösterilmiyecek galiba...

Saat 11,30 u buldu. Proğramda 11,30 dan 12,30 a kadar yemek var. Yola doğru başlar döndü ve bir hareket ve sevinç hissediliyor. Merakla bakıyorum : Değerli Maarif vekili Hasan Âli Yücel, bir zaman direktörlüğünü yaptığı enstitünün eğlencesine geliyor.. Herkeste bir sevinç, bir alkış ve yaşa sesi. Genç ve kıymetli Maarif vekili gülümsüyor, onlarla konuşuyor. Eğlencelere yetişemediği için hakikî bir üzüntü duymuş. İşleri çok, hemen gitmek zaruretinde. Bir genç :

— Eğlencemize yetişemiyen kıymetli vekilimizi soframızda bizimle beraber yemek yer görürsek sevincimize payan olmıyacak, diyor.

Bay Hasan Âli Yücel, tatlı tebessümü ve hoşsohbetile gençleri sevindiriyor ve Söğütlüğü saran yemek düdüğüne katılarak sofraya oturuyor...

Kuzu, pilâv, irmikhelvası, salata, tuz, ekmek, su, çatal, kaşık...

Enstitü hoooop güm. Hooop güm...

Afiyet olsun enstitülü gençler, afiyet olsun ilim ordusunun feragat timsali subayları...

KANATLANAN

SEVGİ

İzmirin Yamanlar dağının ne güzel sabahları, ne renkli gündüzleri ve ne korkunç geceleri vardır. Yeşil dağları ve mavi göklerile örtülü bu şiir ve hülya dolu yerin küçük, sevimli, iç gıcıklıyan temiz kalplerin teneffüslerile örtülmüş, yeşil dağlarla örtülmüş Yamanlar köyünün çok güzel bir Eminesi vardı. Dağlar arasına gömülen bu köy yeknazarda vahşî bir ülke gibi görünüyordu. Bu zan, bu görüş köylülerin içine de vuruyordu. Emine de bu güzel köyün vahşî ruhlu bir kızıydı. Bazı güzellikler ne kadar korkunç olur. Fakat bu korkunçluk içinde ne incelikler saklıdır. Emine çok güzeldi. Köyden epiy uzakta küçük bir evleri vardı. Emine, bahar gecelerinin yıldızlarla dolu, çakal ve kurtların acı acı uluduğu bir gecede hayata gözlerini açtı, sanki o gecenin parlak karanlık rengi gözlerini boyadı. Simsiyah gözlü Eminenin gündüz renkli yüzü yeşil dağlardan inen berrak sularla yıkandığı için parlak ve beyazdı. Bu beyaz yüz içinde iki siyah göz ışıl ışıl yanarken dudaklarını tutuştururdu sanki.. Bu tutuşan biraz kalın dudaklarda ne fırtınalar saklıydı. Sedef gibi beyaz dişleri ne kadar muntazam dizilmişti ağzına. Bu güzel yüzü çerçeveleyen ışıklı açık kumral saçlarının her teline sanki güneşin şuaları sarılmış gibi yanan bu saçlar da ne ateşler saklıydı. Başının iki yanından sarkan bu kalın ve uzun örgüler, Emineye ne kadar yaraşmıştı. İnce bir bel, kıvrak kalçalar, dolgun göğüsler, güzel omuzlar üzerinde yükselen bu baş sanki heybetli dağların kraliçesi olmak için yaratılmıştı. Bu genç kızın ruhunda şehir hayatı için bir istek kıvranıp duruyordu. Amcasının şehirden getirdiği bir aynaya hayranlıkla bakarken dudaklarını ısırarak "ah, ben de şehir kızı olsaydım „ Sonra gene ümitsizlikle "ama, onlar gibi yaşayamazdım ki„ diyordu. Emine için bütün köy gençleri yanıp tutuşurken genç kız annesine dudak büker "ben: hiç bu köyde evlenmek istemem.„ derdi. Annesi üzülür, dururdu. Emineyi sırasıyla bütün köy gençleri istemişti. Hiçbirine gönlünü kaptırmayan Emine, içinden düşünüyordu.

"Ah, bir şehir çocuğu ile evlensem, sonra„ kahkahalar atarak dağlara çıkar, yanık türküler söyliyerek şehiri düşünürdü.

Yazan:
MELİHA MADENCİOĞLU

* * *

Emine artık on sekiz yaşına girmişti. Bir perşembe günü idi. Emineyi köyün en zengin ve güzel delikanlısı Hüseyinle nişanlıyorlardı. Emine bu âni emri vaki karşısında kalınca sarsıldı. Bütün isyanlara başvurdu. "Kendimi öldürürüm, dedi. Verem olurum, şehire kaçarım„ diye bağırdı. O böyle, bağırırken Hüseyin süslü bir elbiseyle içeri girdi. Annesi ve babası onları yalnız bırakmak için dışarıya çıktılar. Emine minderin üzerine oturmuş, siyah gözlerinde parlayan yaşlarla biraz kalınlaşan kırmızı dudaklarile ne kadar güzel duruyordu. Hüseyin dayanamadı, Eminenin ayaklarına kapandı.

— Beni sev Emine, diye inledi. Köyde senin hiç kimseyi sevmediğini biliyorum. Seni iki senedir çılgın gibi seviyorum. Eminem...

Emine dizlerine kapanan bu kumral erkek başını ince parmaklarile kaldırdı. Yaşlı gözlerle..

— Ben kimseyi sevmiyorum ki, sevgim uyuşmuş içimde Hüseyin, hem ben bu köyü artık sevmiyorum, bıktım. Hüseyin birden kalktı.

— Köyünü sev Emine, o, dünyanın en güzel yeri. Sakın köyümüze birşey söyleme. Seninle evlenelim, güzel çocuklarımız gene bu köyde büyüsün.

Genç kız uzun uzun düşündü, birden karar verdi.

— Altı ay nişanlı duralım, babama, de, olur mu Hüseyin.

Emine artık Hüseyinle nişanlanmıştı. Kahkahalarile yüzü ışıldayan, gözleri yanan Eminenin şimdi gözlerine sanki müzmin bir düşüncenin ıstırabı gizlenmişti. Pembe dudakları solmuştu. Babası alışır, anası üzülür diyordu. Emine nişanlanalı, beri onun eskiden çok sevdiği, güzel şarkılar söyleyip şehiri düşündüğü, evinden uzakta, İzmiri çok uzaktan gören, karşıdan göklere karışmış gibi duran tepeye çıkar, düşünür, düşünürdü. Sanki çok uzaklardan biri gelecekmiş gibi bekler, dururdu. Eminenin evlenmesine bir ay kalmıştı. Bir sabahtı, dağların sislerle mahmurlaştığı, yeşil dağların penbe renge büründüğü bir sabahtı; Eminenin çok sıkıldığı bir gecenin sabahıydı, içindeki ıstırabın kıvrandığı bir sabah, baykuşların Eminenin köyünde öttüğü bir gecenin sabahıydı. Emine o sabah güneş doğmadan, o çok sevdiği tepeye çıkmış, ne düşündüğünü bilmeden düşünüyordu. Çok uzaklardan bir tayyare sesini duyar gibi oldu. 15 dakika sonra sesi uzaklardan gelen tayyare, Emineye yakın bir yerde durdu. Emine gözlerini kırpmadan, ne olduğunu bilmeden bu koca şeyin içinden çıkacak birşey bekliyordu, veya onun tekrar yerden kalkmasını seyrediyordu. 5 dakika sonra içinden acayip kıyafetli bir adamın indiğini gördü, bu da ne oluyordu." Haydut mu acap, yoksa şeytan mı„ Emine tayyareden inen adamın yüzünü görmiyordu. Yalnız onu pilot elbisesile görüyordu. Tayyareci etrafına yabancı yabancı bakıyor, hızla yürüyordu. Neden sonra Eminenin kırmızı başörtüsünü gördü. Genç adam hızla bu köylü kadına koşuyordu. İçinden "Bu kadın da güneş doğmadan ne arıyor burada„ sabahın pembe renkli ufuklarından kopup gelen bu tayyareci, en mükemmel bir erkekti. Çok uzaklardan İzmire geliyordu. Bazı yerlerde oyalandığı için geç kalmış, içecek suyu kalmamış, çok susadığı için İzmire yakın olan bu küçük köye inmişti. Emineye gittikçe yaklaşan bu genç subay, yalnız gözleri gökleri, her gün değişen ufukları sevmişti. Genç kız kalplerine giren bu çok siyak saçlı zabit, aradığı kızı bulamamıştı. O, yüzü kadar temiz bir kalp arıyordu. Uzaktan Emineye doğru gelen genç subay, genç kızın örülmemiş saçlarının bir sel gibi omuzlarından beline doğru dökülüşünü görüyordu. "Yoksa diyordu, dağların perisi mi bu, güzel birşeye benziyor.„ Emine yaklaşan bu adama korku dolu gözlerle bakıyordu. Genç adam en nihayet Eminenin bütün güzelliğini görmüştü. Tayyareci, biraz kalın dudaklarında hayranlık dolu tebessümlerle:

— Ne o, korktun mu benden, insan köyüne gelen yabancı bir insana hoş geldin der. İsmin ne senin.

Genç kız mırıldanır gibi:

— Dağlı Emine.

— Oh.. ne güzel isim. Dağlı Emine, hem ne güzelsin sen.

Genç kız gülüyordu:

— Aman beyim, bu ne kıyafet sende, bizim ağalar korkar senden.

— Ben de senin gibi insanım Emine., Sen köy kızıysan ben de şehir çocuğu-

...um. Ne güzel gözlerin var senin, böy-le sabahleyin ne yapıyorsun burada ...n Emine.

Genç kız şehir kelimesini işidince ...rden gözleri ışıklandı, dudakları ge-...ldi:

— Demek şehir çocuğusun sen efen-di, diyordu. Peki, niye geldin bu köye? genç tayyareci, başındaki muşamba başlığı hızla çıkardı. Geceler kadar siyah saçlar dağınık ve dalgalıydı. Esmer alnına düşen bir tutam saçı parmaklarile arkaya atarken:

— Su içmeğe geldim köyüne Emi-ne, diyordu.

Emine gülerek karşıda kocaman bir kartal gibi duran tayyareyi parmağile göstererek:

— Senin beyim, o demirden odanda suyun yok mu ?

Genç çocuk gülüyordu.

— Peki Emine diyordu, senin güzel yüzünü görmek için geldim.

5 dakika sonra Emine, elinde pırılpırıl parlayan bir bakraçla zabitin yanına gel-di. Bu gelişte ne istekler saklıydı, Emine-yi ne köyden, ne de evden görüyorlardı. Genç zabit elindeki parıl parıl yanan maş-raba ve bakraćla gelen Emineyi uzak-tan karşıladı. Ne güzel kızdı bu, göz-lerinde yanan ateş sanki dudaklarına vurmuştu:

— Teşekkür ederim Emine.

Genç kız serbest bir tavırla:

— Ne olacak beyim, biz şehirlileri çok severiz amma şu üstündeki koca-man şeyleri çıkarsan.

— Onlar şehirde çıkar Emine di-yordu.

Genç zabit Emineyle günlerce bu dağlarda görüştü, sevişti. Emine bir çılgın gibi seviyordu tayyareciyi. Hü-seyini görünce kaçıyordu... Eminenin evlenmesine 15 gün kalmıştı, hazırlık-lar oluyor, dikişler dikiliyor, Emine yaşlı gözlerle isteksiz geziyordu. "Ben artık Adnana, Hüseyinle evleneceğimi diye-ceğim, diyordu" Adnan, tayyarecinin is-miydi. Genç tayyareci giderken Emi-neye perşembe günü geleceğini ve onu aynı yerde beklemesini söylemişti. Emi-ne düz siyah bir elbiseyle gözleri yaşlı, o gün sabahtanberi Adnanı bekliyordu. Genç zabitin tayyaresi uzaklardan gö-rünüyordu. En nihayet koca kartal u-zun bir kavis çizdikten sonra yere indi. Adnan içeriden göründü. Emine ağlı-yordu, her sevgide acı gözyaşları giz-lidir. Genç zabit hayretle:

— Ne o Emine, niçin gözlerinde yaş damlaları var, yoksa hasta mısın? Emi-nenin yüzünde donmuş yaş damlaları parlıyordu. İnler gibi.

— Ayrılıyoruz Adnan bey, diyor; be-ni evlendiriyorlar.

Şimdi uzun saçlı bahar yüzlü genç bir kızla siyah saçlı, parlak üni-formalı bir zabit, YaNanlar dağı-nın mavi ufuk-larından çok u-zaklara akıyor-lardı.

Adnanın güzel alnında iki çizgi kıvrıldı. Eminenin iki elini avuçları içine aldı, gözlerini aradı. Adnanın siya gözleri, yaşlarla örtülü gözleri buldu.

— Emine, için yüzün kadar güzel ve köyün kadar saf mı.

Emine hıçkırarak.

— Ben birşey bilmiyorum Adnan bey yalnız seni çok sevdiğimi biliyo-rum.

Adnanın, alnında derinleşen iki çiz-giyle dudakları gerildi. Eminenin kum ral bir sel halinde yüzüne dökülen ör-güleri okşıyarak:

— Emine sus, sen benimsin, seni a-lıp şehire götüreceğim. Geleceksin de-ğil mi.

Emine hayretler içindeydi:

— Ya anam babam diyordu. Genç zabit cebinden bir parça kâğıtla bir kalem çıkardı, iki üç satır yazdıktan sonra:

— Beni seviyorsan Emine, al bu kâ-ğıdı annenin görebileceği bir yere koy, içinde evimizin adresi yazılı, gelip bizi yuvamızda bulsunlar; dedi. Üstüne kalın bir manto al, buraya gel.

Eminenin bıraktığı kâğıt, ihtiyar bir kadının elinde gözyaşlarile ıslanıyor-du.

ESKİ ŞEHREMİNİ

Cemil Topuzlu'nun Başından Geçenler

Yazan: SABİH ALAÇAM

Bu çok mühim olan siyasî ve tarihî eseri alıp okumakta acele ediniz. Mevcudu bitmek üzeredir. 50 Kuruş mukabilinde Muallim Ahmet Halit Kitabevinde satıl-maktadır.

Sahibi Resimli Ay Matbaası T. L. Ş. - Yazı Direktörü: Emin Refik Uzman ● No. 103 ● 1 Haziran 1939 ● Basan: Resimli Ay Matbaası T. L. Ş.

ON SENE GENÇLEŞTİM

Bundan böyle ihtiyar donuk bir hal alan teni, temiz ve genç bir hala sokup beyazlaştırmak çok kolay bir iş. Sonunda fen, ten ve cildi iyiçe besleyen maddeyi de keşfedip ortaya çıkardı. Bu madde uğuşturularak tene sürülünce mesamat tamamile açılıp serbest kalıyor. Çizgi ve buruşukluklar bertaraf oluyor, bazı cilde arız olan siyahımsı noktalar yokoluyor. Bu temizleyici ve besliyeci madde yalnız: yeni "TOKALON„ kreminde vardır.

Bu maddede, harikulâde bir kuvvet bulunduğu için, en çirkin yüzler bile az zamanda genç ve güzel bir hal alıyorlar.

"TOKALON„ kreminin "pembe„ renkli olanını gece yatmadan önce kullanınız. Uykunuzda derinizi tazelendirir. Sabahları ise "TOKALON„ kreminin "beyaz„ renkde olanını kullanınız. Tene bir beyazlık, bir serinlik verir.

Beyaz "TOKALON„ üzerine sürülen podra bütün gün kuvvetini muhafaza eder. Teniniz, cildiniz nekadar fena olursa olsun "TOKALON„ kremini kullanmağa başladıktan sonra elde edeceğiniz neticeyi sevinçle karşılayacaksınız. "TOKALON„ ile hiç ummadığınız bir netice elde edeceğinize emin olabilirsiniz.